Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 431/2026
Zarządu Powiatu Choszczeńskiego
z dnia 4 listopada 2026 r.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO NA LATA 2026-2036

Listopad 2026

Autorzy opracowania

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2026-2036

Grzegorz Szewczyk, Piotr Górka

Współpraca

Wioletta Kaszak – Starosta Choszczeński

Starostwo Powiatowe w Choszcznie

SPIS TREŚCI

Wstęp i metodologia opracowania 6
1. Uwarunkowania rozwojowe 9
1.1. Podstawowe informacje 9
2. Wnioski z diagnozy 13
2.1. Obszar społeczny 13
2.2. Obszar gospodarczy 15
2.3. Obszar przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy 16
2.4. Wyniki badań opinii społecznej 18
2.4.1. Badanie opinii mieszkańców 18
2.4.2. Badanie opinii lokalnych liderów 19
2.5. Kluczowe problemy i bariery rozwojowe powiatu choszczeńskiego 21
2.6. Kluczowe potencjały rozwojowe powiatu choszczeńskiego 22
3. Strategiczne ramy rozwoju 24
3.1. Misja i wizja rozwoju powiatu 25
3.2. Cele strategiczne i kierunki działań 26
3.3. Wskaźniki rezultatów 49
4. Wymiar przestrzenny w strategii rozwoju obszaru powiatu choszczeńskiego 51
4.1. Struktura sieci osadniczej oraz hierarchia jednostek osadniczych 51
4.2. System powiązań przyrodniczych 54
4.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowej 58
4.4. Główne elementy infrastruktury technicznej 59
4.5. Główne elementy infrastruktury społecznej 61
4.6. Docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej powiatu choszczeńskiego 62
4.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej 65
4.7.1. Zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego 65
4.7.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego 66
4.7.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów 66
4.7.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego 66
4.7.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego 67
4.7.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej 67
4.7.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW 67
4.7.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko 68
4.7.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej 68
4.7.10. Zasady zagospodarowania obszarów zdegradowanych i wymagających przekształceń 68
4.8. Obszary strategicznej interwencji 69
4.8.1. Obszary Strategicznej Interwencji określone na poziomie krajowym 69

4.8.2. Obszary strategicznej interwencji określone na poziomie wojewódzkim 70
4.8.3. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla powiatu choszczeńskiego 73
5. Wdrażanie strategii 74
5.1. System zarządzania wdrażaniem strategii 74
5.2. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych 76
6. Monitorowanie i ewaluacja strategii 78
7. Proces zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych 81
8. Źródła finansowania strategii 83
9. Wykazy i spisy 85
SPIS RYCIN 85
SPIS TABEL 85

Wstęp i metodologia opracowania

Szanowni Mieszkańcy,

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2026–2036 wyznacza kierunki naszej pracy i wskazuje zadania, na których powinniśmy skoncentrować naszą uwagę, zasoby oraz dostępne środki.

Powiat choszczeński to miejsce o wyjątkowych walorach przyrodniczych, bogatej historii i dużym potencjale, który tworzą przede wszystkim jego mieszkańcy. Jednak powinniśmy również otwarcie mówić o trudnościach, z którymi się mierzymy. Ubywa mieszkańców, szczególnie ludzi młodych, społeczeństwo starzeje się, a lokalny rynek pracy nie zawsze oferuje wystarczające możliwości zatrudnienia i rozwoju zawodowego. Nadal wiele do zrobienia pozostaje w zakresie infrastruktury drogowej, transportu publicznego, dostępności ochrony zdrowia i innych usług ważnych dla codziennego życia mieszkańców.

Właśnie na tych wyzwaniach koncentruje się niniejsza Strategia. Chcemy, aby powiat choszczeński był miejscem, w którym młodzi ludzie widzą swoją przyszłość, rodziny mają dobre warunki do życia, a seniorzy i osoby potrzebujące wsparcia mogą liczyć na dostępne usługi. Zależy nam na dobrej edukacji, bezpiecznych drogach, sprawnym transporcie i lepszym wykorzystaniu walorów przyrodniczych oraz turystycznych naszego powiatu.

Przygotowując Strategię, korzystaliśmy z danych i analiz, ale także z opinii mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych środowisk, którzy uczestniczyli w badaniach ankietowych i pracach warsztatowych. Dziękuję wszystkim, którzy podzielili się swoimi spostrzeżeniami, potrzebami i pomysłami. To ważny głos w rozmowie o przyszłości naszej wspólnoty samorządowej.
Aby odpowiedzieć na rozpoznane wyzwania, potrzebna jest współpraca z gminami, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, a także mieszkańcami powiatu.

Strategię rozwoju traktujemy jako zobowiązanie do konsekwentnej pracy, podejmowania odpowiedzialnych decyzji i wykorzystania dostępnych szans i możliwości. Jej wartość będziemy mierzyć rzeczywistymi zmianami, które odczują mieszkańcy. Wierzę, że wspólną pracą możemy sprawić, aby powiat choszczeński był coraz lepszym miejscem do życia, nauki, pracy i wypoczynku.

Z wyrazami szacunku,

Wioletta Kaszak
Starosta Choszczeński

Metodologia opracowania strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2026-2036 została przygotowana na podstawie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-środowiskowej powiatu, uzupełnionej o wyniki badań opinii mieszkańców i lokalnych liderów oraz ustalenia z warsztatu strategicznego. Przy opracowywaniu dokumentu uwzględniono przepisy ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także tryb i harmonogram prac określony uchwałami Rady Powiatu Choszczeńskiego.

Podstawowym etapem prac było opracowanie raportu diagnostycznego. Analizie poddano najważniejsze procesy demograficzne, sytuację na rynku pracy, rozwój przedsiębiorczości, warunki życia mieszkańców, dostępność usług publicznych, stan infrastruktury, zasoby przyrodnicze i kulturowe, uwarunkowania klimatyczne oraz sytuację finansową samorządu powiatowego.

Diagnozę opracowano z wykorzystaniem danych statystyki publicznej, w szczególności Banku Danych Lokalnych GUS i Monitora Rozwoju Lokalnego, a także informacji i sprawozdań Starostwa Powiatowego w Choszcznie, jednostek organizacyjnych powiatu oraz innych instytucji publicznych. Analiza obejmowała przede wszystkim lata 2014–2025, a w niektórych zagadnieniach również dane z 2026 r. Oceniano zarówno zmiany zachodzące w czasie, jak i sytuację powiatu na tle województwa zachodniopomorskiego, kraju i powiatów sąsiednich. Uwzględniono także zróżnicowanie rozwoju poszczególnych gmin oraz ich powiązania funkcjonalne z Choszcznem i ośrodkami położonymi poza granicami powiatu.

Ważnym elementem diagnozy były opinie mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych środowisk, uzyskane podczas badań ankietowych mieszkańców oraz lokalnych liderów. Wyniki przeprowadzonych badań wykorzystano jako uzupełnienie analiz statystycznych i źródło wiedzy o potrzebach zgłaszanych przez uczestników.

Kolejnym elementem prac stał się warsztat strategiczny. Spotkanie poświęcono problemom, potrzebom i potencjałom rozwojowym powiatu oraz możliwościom jego rozwoju w perspektywie kolejnych dziesięciu lat. Warsztat umożliwił bezpośrednią wymianę opinii i propozycji dotyczących przyszłych działań samorządu.

Na podstawie zgromadzonych danych, wyników badań społecznych i prac warsztatowych określono najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe powiatu. Przy formułowaniu wniosków uwzględniano skalę i trwałość poszczególnych zjawisk, ich znaczenie dla mieszkańców oraz możliwości oddziaływania samorządu powiatowego i współpracy z gminami i innymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację zadań publicznych.

Wnioski diagnostyczne stanowiły podstawę opracowania części kierunkowej Strategii, obejmującej wizję rozwoju, cele strategiczne i kierunki działań. Przy ich określaniu

uwzględniono zadania i kompetencje powiatu, potrzeby wynikające z diagnozy oraz uwarunkowania polityki rozwoju na poziomie regionalnym i krajowym. Dla oceny postępów realizacji Strategii przewidziano system wskaźników powiązanych z przyjętymi celami.

Opracowano również założenia wdrożeniowe, obejmujące podział odpowiedzialności za realizację Strategii, zasady monitorowania i ewaluacji, wytyczne dotyczące dokumentów wykonawczych oraz potencjalne źródła finansowania. Przyjęto, że wdrażanie Strategii będzie prowadzone w ramach istniejącej struktury organizacyjnej powiatu, przy współpracy z samorządami gminnymi oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

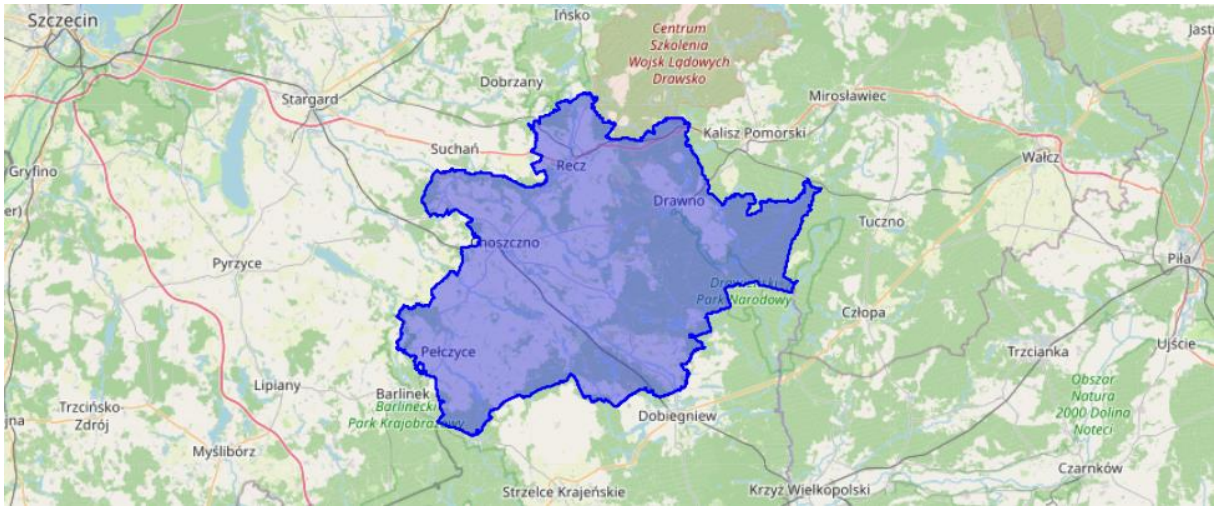
Formalny etap przygotowania dokumentu obejmuje konsultacje społeczne projektu Strategii, wymagane opiniowanie oraz procedurę dotyczącą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z właściwymi przepisami prawa. Uwagi i ustalenia wynikające z tych procedur będą stanowiły podstawę do przygotowania ostatecznej wersji Strategii, przedłożonej Radzie Powiatu Choszczeńskiego do przyjęcia.

1. Uwarunkowania rozwojowe

1.1. Podstawowe informacje

Powiat choszczeński położony jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego, przy granicy z województwem lubuskim. Sąsiaduje z pięcioma powiatami: myśliborskim, stargardzkim, drawskim i wałeckim w województwie zachodniopomorskim oraz strzelecko-drezdeneckim w województwie lubuskim. Położenie na styku dwóch województw oraz w zasięgu oddziaływania kilku ośrodków miejskich wpływa na kierunki powiązań gospodarczych, komunikacyjnych i usługowych poszczególnych obszarów powiatu (rys. 1).

Ryc. 1. Położenie powiatu choszczeńskiego

źródło: www.polskawliczbach.pl/powiat_choszczenski [dostęp: 25.09.2026r.]

Powiat zajmuje powierzchnię około 1 328 km². Pod względem fizycznogeograficznym obejmuje przede wszystkim Pojezierze Choszczeńskie oraz fragmenty Pojezierza Myśliborskiego, Pojezierza Ińskiego, Pojezierza Dobiegniewskiego i Równiny Drawskiej. Jego krajobraz kształtują rozległe obszary rolnicze i leśne, liczne jeziora oraz doliny rzeczne, w tym Drawy, Iny i Płoni. Użytki rolne zajmują około połowy powierzchni powiatu, a lasy blisko 40%. Zróżnicowanie warunków przyrodniczych znajduje odzwierciedlenie w sposobie zagospodarowania przestrzeni i strukturze lokalnej gospodarki. W zachodniej i centralnej części powiatu większe znaczenie ma rolnictwo, natomiast w części wschodniej i południowo-wschodniej znaczny udział terenów leśnych i jezior sprzyja rozwojowi gospodarki leśnej, turystyki i rekreacji.

Administracyjnie powiat tworzy sześć gmin: cztery miejsko-wiejskie - Choszczno, Drawno, Pełczyce i Recz oraz dwie wiejskie - Bierzwnik i Krzęcin. Siedzibą władz powiatu jest Choszczno, będące największym ośrodkiem miejskim i głównym centrum administracyjnym, edukacyjnym, zdrowotnym oraz gospodarczym. Skupiają się tu najważniejsze instytucje powiatowe, szkoły ponadpodstawowe, placówki specjalistycznej ochrony zdrowia i znaczna część działalności gospodarczej. Drawno, Pełczyce i Recz pełnią funkcje lokalnych ośrodków usługowych, natomiast Bierzwnik i Krzęcin stanowią centra administracyjne i usługowe swoich gmin wiejskich.

Według danych GUS na koniec 2025 r. powiat choszczeński liczył 43 632 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła około 33 osoby na km². W czterech miastach mieszkało łącznie 20 760 osób (47,6% ludności powiatu), natomiast na obszarach wiejskich 22 872 osoby (52,4%). Ponad połowa mieszkańców zamieszkuje poza miastami w sieci miejscowości rozproszonych na stosunkowo dużym obszarze. Przy tego rodzaju układzie osadniczym dostęp do wielu usług, zwłaszcza szkolnictwa ponadpodstawowego, specjalistycznej ochrony zdrowia i instytucji powiatowych, wiąże się z koniecznością przemieszczania się między miejscowościami.

Choszczno odgrywa dominującą rolę w strukturze funkcjonalnej powiatu. Istotne znaczenie mają również większe ośrodki położone poza granicami powiatu, przede wszystkim Stargard, Szczecin i Gorzów Wielkopolski, a także bliżej położone miasta, takie jak Barlinek i Kalisz Pomorski. Dla mieszkańców gminy Pełczyce ważnym kierunkiem codziennych powiązań jest Barlinek, natomiast dla części mieszkańców gminy Drawno - Kalisz Pomorski. Zewnętrzne ośrodki zapewniają dostęp do dodatkowych miejsc pracy, edukacji i usług, a ich znaczenie jest zróżnicowane w zależności od położenia poszczególnych miejscowości oraz dostępnych połączeń komunikacyjnych.

Podstawę zewnętrznych powiązań transportowych powiatu stanowią infrastruktura drogowa i kolejowa. Szczególne znaczenie ma linia kolejowa nr 351, łącząca Szczecin z Poznaniem przez Choszczno i Bierzwnik. Przez północną część powiatu, w rejonie Recza, przebiega również linia kolejowa nr 403, stanowiąca część połączenia pomiędzy Szczecinem a Piłą przez Wałcz. Istotnym elementem sieci drogowej jest droga krajowa nr 10, przebiegająca przez północną część powiatu i zapewniająca połączenia w kierunku Szczecina, Stargardu, Piły i Bydgoszczy. Układ ten uzupełniają drogi wojewódzkie nr 122, 151, 160 i 175 oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, odpowiedzialnych za obsługę połączeń między miejscowościami i dostęp do ośrodków usługowych.

Ważną zmianą w układzie transportowym będzie realizowana budowa drogi ekspresowej S10, przebiegającej przez północną część powiatu, w tym w rejonie Recza. Inwestycja ta stworzy warunki do poprawy powiązań z ponadregionalną siecią transportową, przede wszystkim w kierunku Szczecina i Piły.

Duża powierzchnia powiatu, niewielka gęstość zaludnienia i koncentracja usług ponadlokalnych w Choszcznie stanowią istotne uwarunkowania prowadzenia polityki

rozwoju. W warunkach postępującej depopulacji i starzenia się ludności szczególnie ważne staje się utrzymanie dostępności usług publicznych dla mieszkańców mniejszych miejscowości, w tym organizacja dojazdów do szkół, miejsc pracy, placówek ochrony zdrowia i instytucji pomocy społecznej. Wymaga to zarówno poprawy powiązań transportowych między gminami, jak i dostosowywania sposobu świadczenia usług do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Z perspektywy rozwoju powiatu na lata 2026–2036 istotne będzie uwzględnianie dwóch równoległych uwarunkowań: koncentracji funkcji ponadlokalnych w Choszcznie oraz zróżnicowanych powiązań poszczególnych gmin z ośrodkami zewnętrznymi, co pozwoli lepiej dostosować przedsięwzięcia w obszarze transportu, edukacji, rynku pracy i dostępności usług do warunków występujących w różnych częściach powiatu.

Sytuację rozwojową powiatu choszczeńskiego kształtują jego położenie w południowej części województwa zachodniopomorskiego oraz powiązania z sąsiednimi ośrodkami miejskimi. Głównym centrum administracyjnym, gospodarczym i usługowym powiatu jest Choszczno. Istotne znaczenie dla mieszkańców mają również Stargard, Szczecin i Gorzów Wielkopolski, a także mniejsze ośrodki położone bliżej granic powiatu, zwłaszcza Barlinek i Kalisz Pomorski. Ich oddziaływanie jest szczególnie widoczne w przypadku Pełczyc i Drawna, których mieszkańcy korzystają z rynków pracy i usług dostępnych poza powiatem. Powiązania te zwiększają możliwości zatrudnienia i dostęp do usług, ale jednocześnie wzmacniają konkurencję między ośrodkami o mieszkańców i działalność gospodarczą.

Ważnym uwarunkowaniem jest osłabienie funkcji społeczno-gospodarczych Choszczna, które w delimitacji obszarów problemowych z 2018 r. zostało zaliczone do grupy miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, określonych jako miasta stagnujące. Ze względu na koncentrację instytucji publicznych, szkolnictwa ponadpodstawowego, specjalistycznej ochrony zdrowia i działalności gospodarczej sytuacja Choszczna ma istotne znaczenie dla całego powiatu. Wzmacnianie jego funkcji ponadlokalnych powinno być powiązane z poprawą dostępności usług dla mieszkańców pozostałych gmin.

Skalę wewnętrznego zróżnicowania powiatu potwierdzają wyniki delimitacji Specjalnej Strefy Włączenia (SSW), przeprowadzonej na podstawie danych za 2024 r. Do strefy zakwalifikowano pięć spośród sześciu gmin powiatu. Największą kumulację problemów stwierdzono w Bierzwniku i Krzęcinie, gdzie deficyty wystąpiły we wszystkich sześciu analizowanych obszarach. W Drawnie i Reczu zidentyfikowano je w pięciu obszarach, a w Pełczycach w trzech. Gmina Choszczno, w której odnotowano dwa obszary deficytowe, nie została zaliczona do SSW. We wszystkich gminach stwierdzono jednak deficyty dotyczące ubóstwa oraz rozwoju i inwestycji, co wskazuje na problemy występujące w skali całego powiatu.

Na sytuację części miejscowości wiejskich nadal wpływają historyczne uwarunkowania związane z likwidacją państwowych gospodarstw rolnych, w szczególności osłabienie lokalnych rynków pracy i ograniczone możliwości zatrudnienia poza rolnictwem. Współcześnie problemy te nakładają się na wysokie bezrobocie, depopulację i starzenie się mieszkańców, zwiększając trudności w utrzymaniu dostępności usług publicznych.

Najważniejszym wyzwaniem rozwojowym powiatu jest ograniczanie skutków niekorzystnych zmian demograficznych i społeczno-gospodarczych przy jednoczesnym zmniejszaniu dysproporcji między gminami. Szczególnego znaczenia nabiera poprawa dostępności transportowej, zatrudnienia, jakości szkolnictwa ponadpodstawowego, ochrony zdrowia i usług społecznych. Realizacja tych zadań wymaga wzmacniania współpracy powiatu z gminami, uwzględniania ich zróżnicowanych potrzeb oraz wykorzystywania instrumentów wsparcia przewidzianych dla obszarów strategicznej interwencji.

2. Wnioski z diagnozy

Wnioski z diagnozy przedstawiają najważniejsze problemy, uwarunkowania i potencjały rozwojowe powiatu choszczeńskiego w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-środowiskowej. Wskazują na zjawiska istotne dla warunków życia mieszkańców, rozwoju lokalnej gospodarki i dostępności usług publicznych, z uwzględnieniem zróżnicowanej sytuacji poszczególnych gmin powiatu.

2.1. Obszar społeczny

1. **Depopulacja i starzenie się mieszkańców to podstawowe wyzwanie dla rozwoju powiatu.** W latach 2014–2024 liczba ludności zmniejszyła się o 5,6 tys. osób (11,3%), a udział osób w wieku poprodukcyjnym osiągnął 25,5%. Prognozy wskazują na dalszy spadek liczby mieszkańców i wzrost udziału seniorów w strukturze społecznej. Procesy te ograniczają zasoby pracy, zmieniają zapotrzebowanie na usługi publiczne i zwiększają koszty ich utrzymania, szczególnie w miejscowościach o rozproszonym osadnictwie.

2. **Malejąca liczba młodych dorosłych osłabia potencjał demograficzny i gospodarczy powiatu.** Ograniczone możliwości zatrudnienia, słabo rozwijający się rynek mieszkaniowy oraz nierówna dostępność usług wpływają na warunki podejmowania decyzji o pozostaniu w powiecie. W 2024 r. na 1000 mieszkańców przypadało 395 mieszkań, wobec 446 w województwie zachodniopomorskim. Poprawa atrakcyjności powiatu dla młodych osób i rodzin wymaga łączenia działań dotyczących rynku pracy, edukacji, transportu oraz warunków zamieszkania, przy współpracy z samorządami gminnymi.

3. **Pomimo zmniejszania się skali korzystania z pomocy społecznej utrzymują się znaczne różnice między gminami.** Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spadła z 6 571 do 2 528, jednak wskaźnik zasięgu ubóstwa głębokiego pozostaje wyższy w Krzęcinie (5,3%), Reczu (5,1%) i Drawnie (4,8%) niż w Choszcznie (1,9%). Wsparcie społeczne powinno być ukierunkowane na terytorialne zróżnicowanie potrzeb, a także przeciwdziałanie długotrwałemu wykluczeniu społecznemu i zawodowemu.

4. **Rosną potrzeby w zakresie pieczy zastępczej i specjalistycznych usług społecznych.** W latach 2021–2025 liczba dzieci objętych pieczą zastępczą wzrosła ze 130 do 154, przy niezmienionej liczbie 66 rodzin zastępczych. Rozwój Regionalnego Centrum Kryzysowego oraz usług środowiskowych zwiększa możliwości udzielania pomocy. Dużym wyzwaniem

jest pozyskanie rodzin zastępczych, dostępność specjalistów poza Choszcznem oraz utrzymanie usług po zakończeniu finansowania projektowego. Wraz ze starzeniem się mieszkańców rośnie także znaczenie rehabilitacji, wsparcia opiekunów i usług umożliwiających osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami samodzielne funkcjonowanie.

5. **Szkolnictwo ponadpodstawowe, zwłaszcza techniczne i zawodowe jest kluczowym zasobem powiatu, wymaga większego dostosowania do potrzeb rynku pracy.** W latach 2015–2025 liczba uczniów techników wzrosła z 526 do 656. Wyniki egzaminów maturalnych są niższe od średnich wojewódzkich, szczególnie z matematyki i języka angielskiego. Konieczny jest dalszy rozwój praktycznej nauki zawodu, zwiększenie współpracy z pracodawcami, zapewnienie odpowiedniej kadry pedagogicznej oraz dostępności edukacji, a także wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów z całego powiatu.

6. **Starzenie się ludności i rosnące obciążenie powiatowego systemu ochrony zdrowia zwiększają znaczenie dostępności świadczeń specjalistycznych i profilaktyki.** W latach 2024–2025 liczba pacjentów przyjętych na SOR w Choszcznie wzrosła z 8 650 do 13 185. Utrzymanie odpowiedniego zakresu świadczeń wymaga modernizacji infrastruktury szpitalnej, zapewnienia dostępności specjalistów, rehabilitacji i opieki psychiatrycznej oraz współpracy z instytucjami pomocy społecznej. Zniwelowania wymagają bariery w korzystaniu z usług zdrowotnych przez mieszkańców z miejscowości oddalonych od Choszczna.

7. **Powiat dysponuje rozwiniętym zapleczem organizacji społecznych, kultury i sportu.** W 2024 r. zarejestrowanych było 230 fundacji i stowarzyszeń, skoncentrowanych w gminie Choszczno. Istniejąca infrastruktura i oferta wydarzeń nie zawsze przekładają się na regularne uczestnictwo mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Potrzebne jest rozwijanie stałych form aktywności kulturalnej, sportowej i społecznej, dostępnych również w mniejszych miejscowościach oraz szersze wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i lokalnych liderów.

8. **Rozproszenie osadnictwa utrudnia dostęp do usług publicznych, mimo rozwijającej się infrastruktury transportowej i cyfrowej.** Powiat organizuje pięć linii autobusowych łączących Choszczno z pozostałymi gminami i osiąga wysokie wyniki w zakresie cyfryzacji usług geodezyjnych. Nadal mieszkańcy odczuwają trudności w dojazdach do szkół, placówek ochrony zdrowia i instytucji publicznych. Poprawa dostępności usług wymaga dostosowania transportu do potrzeb mieszkańców, rozwijania e-usług oraz eliminowania barier dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

9. **Zmieniający się charakter zagrożeń przekłada się na konieczność dalszego dostosowania systemu bezpieczeństwa publicznego.** W 2025 r. służby pożarnicze odnotowały 898 zdarzeń, wobec 815 rok wcześniej. Zmniejszyła się liczba przestępstw drogowych i przeciwko mieniu. Dalszego rozwoju wymaga gotowość powiatowych instytucji i służb do

reagowania na zagrożenia klimatyczne, sanitarne i związane z bezpieczeństwem państwa, zapewnienie ciągłości działania usług publicznych oraz rozwój systemów ostrzegania i edukacji mieszkańców.

2.2. Obszar gospodarczy

1. **Wysokie bezrobocie to jedna z głównych barier rozwoju powiatu.** W 2025 r. stopa bezrobocia wynosiła 16,9%, wobec 7,7% w województwie zachodniopomorskim i 5,7% w Polsce. Szczególnie niekorzystny jest wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych (58,2% w 2024 r.) oraz osób o niskich kwalifikacjach. Ograniczona liczba atrakcyjnych miejsc pracy, zwłaszcza poza Choszcznem, wskazuje na potrzebę łączenia aktywizacji zawodowej z poprawą dostępności zatrudnienia, współpracą z pracodawcami i dostosowywaniem kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy.

2. **Kurczenie się zasobów pracy pogłębia problemy lokalnej gospodarki.** W latach 2015-2025 liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 6 416 osób (20,3%), czyli znacznie bardziej niż w województwie (13,5%). Utrzymuje się wysoka liczba osób bezrobotnych w wieku największej aktywności zawodowej. Lokalny rynek pracy charakteryzuje się kurczeniem zasobów pracy oraz brakiem możliwości wykorzystania potencjału zawodowego części mieszkańców. Szczególnego znaczenia nabierają zwiększanie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji oraz poprawa warunków zatrudnienia młodych mieszkańców.

3. **Przedsiębiorczość rozwija się wolniej niż w regionie, a lokalna gospodarka jest silnie rozdrobniona.** W latach 2015-2025 liczba podmiotów REGON wzrosła o 12,9%, wobec 17,5% w województwie, przy jednoczesnym spadku liczby nowych rejestracji o 24,4%. Mikroprzedsiębiorstwa stanowią 96,6% wszystkich podmiotów. Zmniejszyła się liczba firm średnich i małych zatrudniających co najmniej 10 osób. Rozwój lokalnego rynku pracy ogranicza mała liczba większych pracodawców. Istotne jest wspieranie nowych działalności oraz tworzenie warunków do rozwoju i zwiększania potencjału zatrudniania w istniejących przedsiębiorstwach.

4. **Potencjał gospodarczy jest rozmieszczony nierównomiernie. Stopniowo zmienia się struktura branżowa.** W 2025 r. gmina Choszczno skupiała 51% podmiotów gospodarczych powiatu. W latach 2015-2025 największy wzrost liczby firm odnotowano w Pełczycach (28,9%), podczas gdy w Reczu wyniósł zaledwie 0,4%. Zwiększa się znaczenie budownictwa i usług specjalistycznych, a maleje udział handlu. Zróżnicowanie to wskazuje na potrzebę uwzględniania lokalnych specjalizacji gospodarczych oraz wspierania przedsiębiorczości także poza głównym ośrodkiem powiatu.

5. **Lokalny rynek pracy jest mniej konkurencyjny pod względem wynagrodzeń.** W 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 7 347 zł, czyli o 680 zł mniej niż średnio w województwie i około 1,3 tys. zł mniej niż w Polsce. Pomimo stopniowego zmniejszania dystansu płacowego niższy poziom wynagrodzeń ogranicza atrakcyjność lokalnego zatrudnienia, szczególnie dla osób o wyższych kwalifikacjach. Poprawa sytuacji wymaga rozwoju miejsc pracy wykorzystujących specjalistyczne kompetencje oraz zwiększania możliwości zatrudnienia w bardziej produktywnych branżach.

6. **Potencjał turystyczny powiatu jest słabo wykorzystywany gospodarczo.** Pomimo atrakcyjnych walorów przyrodniczych, rozwiniętej sieci jezior i szlaków oraz tradycji sportów wodnych stopień wykorzystania miejsc noclegowych wynosił w 2025 r. jedynie 11,2%. Głównymi ograniczeniami są rozproszenie oferty i niedostateczne powiązanie atrakcji turystycznych z bazą noclegową, gastronomią oraz innymi usługami. Rozwój turystyki wymaga przede wszystkim współpracy samorządów, przedsiębiorców i organizacji społecznych przy tworzeniu wspólnych produktów turystycznych i ich promocji.

2.3. Obszar przestrzenny i klimatyczno-środowiskowy

1. **Zasoby przyrodnicze i rolniczo-leśny charakter powiatu stanowią ważne uwarunkowanie jego rozwoju.** Lasy zajmujące około 39% powierzchni, liczne jeziora, doliny rzeczne oraz obszary chronione tworzą korzystne warunki dla turystyki i rekreacji. Znaczny udział terenów rolniczych i leśnych oraz ograniczenia wynikające z ochrony przyrody wpływają na możliwości zagospodarowania przestrzennego i lokalizacji nowych inwestycji.

2. **Zły stan większości monitorowanych wód powierzchniowych to jeden z głównych problemów środowiskowych powiatu.** Istotnym źródłem presji są zanieczyszczenia pochodzące z działalności rolniczej i gospodarki komunalnej. Pomimo dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej utrzymują się różnice w dostępie do kanalizacji, szczególnie na obszarach wiejskich. Ochrona zasobów wodnych wymaga ograniczania dopływu zanieczyszczeń komunalnych, rolniczych i pochodzących z wód opadowych oraz ochrony zasobów wód podziemnych. Istotnym wyzwaniem są także skutki zmian klimatu, w szczególności susze i nawalne opady, co uzasadnia rozwój retencji, ochronę mokradeł oraz ograniczanie szybkiego odpływu wód. Przy realizacji inwestycji należy uwzględniać cele środowiskowe określone dla JCWP i JCWPd ze szczególnym naciskiem na zapobieganie pogorszeniu stanu wód.

3. **Zmiany klimatu zwiększają zagrożenie suszą, intensywnymi opadami i lokalnymi podtopieniami.** Okresowe niedobory wody oraz rosnące znaczenie opadów ekstremalnych wymagają poprawy gospodarowania wodami opadowymi, zwiększania retencji i dostosowywania infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych.

W przypadku powiatu szczególne znaczenie ma poprawa odwodnienia dróg, modernizacja przepustów i zwiększanie odporności obiektów publicznych na zjawiska ekstremalne.

4. **Potencjał turystyczny i kulturowy powiatu jest niewystarczająco wykorzystany.** Drawieński Park Narodowy, Puszcza Drawska, Drawa, jeziora, szlaki turystyczne oraz zróżnicowane dziedzictwo historyczne stwarzają warunki do rozwoju turystyki aktywnej, przyrodniczej i kulturowej. Głównym ograniczeniem jest rozproszenie atrakcji

   i niedostateczne powiązanie ich z ofertą noclegową, gastronomiczną i rekreacyjną. Rozwój turystyki wymaga przede wszystkim współpracy ponadgminnej oraz tworzenia wspólnej oferty turystycznej powiatu.

5. **Rozbudowa ponadregionalnej infrastruktury transportowej stwarza możliwości poprawy dostępności zewnętrznej powiatu.** Budowa drogi ekspresowej S10 oraz funkcjonujące linie kolejowe nr 351 i 403 zapewniają podstawy do rozwoju powiązań ze Szczecinem, Stargardem, Poznaniem i innymi ośrodkami. Szczególne znaczenie mają Choszczno i Recz jako punkty dostępu do sieci ponadlokalnej. Skala korzyści zeležeć będzie od jakości połączeń drogowych i transportu zbiorowego wewnątrz powiatu.

6. **Zły stan dróg powiatowych stanowi jedno z największych wyzwań infrastrukturalnych.** Sieć dróg powiatowych liczy 468,6 km, z czego ponad 80% wskazano jako wymagające kompleksowej przebudowy. Potrzeby obejmują stan nawierzchni, odwodnienie, obiekty inżynierskie oraz bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów. Skala niezbędnych nakładów wymaga wieloletniego planowania inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych, z pierwszeństwem dla odcinków o największym znaczeniu dla bezpieczeństwa i dostępności usług publicznych.

7. **Ograniczona dostępność i niedostateczna integracja transportu publicznego utrudniają codzienne funkcjonowanie mieszkańców.** Istniejąca sieć połączeń autobusowych, skupiona wokół Choszczna, odpowiada podstawowemu układowi osadniczemu powiatu, lecz nie zapewnia jednakowej dostępności komunikacyjnej wszystkim miejscowościom. Potrzebne jest lepsze dostosowanie tras i rozkładów jazdy do dojazdów do pracy, szkół i usług oraz koordynowanie przewozów powiatowych, gminnych i kolejowych.

8. **Rozwój energetyki odnawialnej stanowi istotną zmianę w strukturze wykorzystania przestrzeni powiatu.** Według danych URE z czerwca 2026 r. funkcjonowało 58 instalacji fotowoltaicznych i wiatrowych o łącznej mocy około 171 MW, skoncentrowanych głównie w rejonie Krzęcina, Recza i Choszczna. Dalsze inwestycje będą zależały od możliwości przyłączeniowych sieci elektroenergetycznej oraz uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych. Z perspektywy powiatu istotna jest również poprawa efektywności energetycznej własnych budynków i infrastruktury.

9. **Zróżnicowanie przestrzenne powiatu wymaga poprawy powiązań między gminami i dostępności usług ponadlokalnych.** Koncentracja instytucji publicznych i usług specjalistycznych w Choszcznie, przy rozproszonym osadnictwie i znacznych odległościach między miejscowościami, zwiększa znaczenie sprawnego transportu. Działania rozwojowe powinny uwzględniać zarówno poprawę dostępności Choszczna i zewnętrznych węzłów transportowych, jak i odmienne uwarunkowania przyrodnicze, gospodarcze oraz infrastrukturalne poszczególnych gmin.

2.4. Wyniki badań opinii społecznej

Badanie opinii mieszkańców powiatu choszczeńskiego przeprowadzono od 23 lipca do 2 grudnia 2025 r. Zebrano 109 ankiet dotyczących warunków życia, dostępności usług i infrastruktury oraz oczekiwanych kierunków rozwoju. Wśród respondentów przeważały osoby w wieku 30–64 lata (69,7%) oraz mieszkańcy gminy Choszczno (67,0%).

Z kolei badanie opinii liderów społecznych przeprowadzono w okresie od 8 lipca do 18 sierpnia 2026 r. i dotyczyło oceny warunków rozwoju powiatu, jakości usług publicznych, lokalnej gospodarki, aktywności społecznej oraz przedsięwzięć uznawanych przez liderów za konieczne do realizacji w najbliższych latach.

2.4.1. Badanie opinii mieszkańców

1. **Niewystarczająca atrakcyjność lokalnego rynku pracy.** Niskie oceny dostępności zatrudnienia, wynagrodzeń i warunków przedsiębiorczości znajdują wyraźne potwierdzenie w odpowiedziach otwartych. Mieszkańcy łączą ograniczone perspektywy zawodowe z odpływem młodych osób i trudnościami w budowaniu stabilnej sytuacji życiowej. Wyniki uzasadniają traktowanie rozwoju gospodarczego, współpracy z przedsiębiorcami i aktywizacji zawodowej jako jeden z najważniejszych kierunków działań powiatu.

2. **Stan infrastruktury drogowej i dostępność transportowa.** Bardzo niska ocena komunikacji publicznej i niemal powszechne poparcie dla poprawy dróg wskazują na potrzebę konsekwentnej modernizacji infrastruktury oraz lepszego powiązania miejscowości wiejskich z Choszcznem i pozostałymi ośrodkami usługowymi. Dostępność transportowa jest warunkiem korzystania z pracy, edukacji i usług publicznych.

3. **Dostęp do ochrony zdrowia.** Negatywne oceny usług zdrowotnych, uwagi dotyczące specjalistów oraz wysokie poparcie dla poprawy jakości opieki medycznej wskazują na potrzebę dalszego wzmacniania dostępności świadczeń. Szczególne znaczenie mają usługi specjalistyczne, diagnostyczne i profilaktyczne, a także organizacja dostępu do nich dla mieszkańców oddalonych od miasta powiatowego.

4. **Niewystarczające wykorzystanie walorów przyrodniczych i rekreacyjnych do podnoszenia jakości życia i atrakcyjności zamieszkania.** W wypowiedziach mieszkańców powraca temat jezior, terenów wypoczynkowych, turystyki i przestrzeni publicznych. Rozwijanie tych zasobów powinno obejmować promocję turystyczną, poprawę ich zagospodarowania i dostępności dla mieszkańców oraz wspieranie lokalnej działalności usługowej.

5. **Dostosowanie oferty czasu wolnego do potrzeb młodzieży, młodych dorosłych i rodzin.** Krytyczne oceny oferty kulturalnej, rozrywkowej oraz zajęć pozalekcyjnych pokazują, że dla poprawy atrakcyjności zamieszkania znaczenie ma nie tylko zatrudnienie, ale także możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Potrzebny jest rozwój regularnej oferty zajęć, miejsc spotkań i wydarzeń dostępnych w różnych częściach powiatu.

6. **Bezpieczeństwo, środowisko przyrodnicze, usługi społeczne.** Są to obszary oceniane lepiej niż rynek pracy, transport czy dostępność mieszkań. Jednocześnie umiarkowany charakter tych ocen wskazuje na potrzebę podnoszenia jakości usług i przestrzeni publicznych. Istotne będzie rozwijanie inicjatyw społecznych, integracyjnych i międzypokoleniowych oraz większe włączanie mieszkańców w planowanie lokalnych przedsięwzięć.

7. Wyniki badania wskazują, że poprawa atrakcyjności powiatu choszczeńskiego jako miejsca do życia i rozwoju wymaga przede wszystkim działań w obszarach, które mieszkańcy odczuwają na co dzień: zatrudnienia, transportu, infrastruktury, ochrony zdrowia oraz możliwości spędzania czasu wolnego. Istniejące walory przyrodnicze i społeczne tworzą podstawę do dalszego rozwoju, nie równoważą jednak problemów związanych z dostępnością pracy i usług. Respondenci doceniają walory powiatu choszczeńskiego, lecz krytycznie oceniają możliwość wykorzystania ich do budowania własnej przyszłości.

2.4.2. Badanie opinii lokalnych liderów

1. **Słabość lokalnego rynku pracy jest najczęściej wskazywaną barierą rozwoju powiatu.** Możliwość znalezienia dobrze płatnej pracy oceniono średnio na 1,74, a problemy zatrudnienia pojawiły się w ponad trzech czwartych wypowiedzi otwartych. W opinii liderów potrzebne jest nie tylko wspieranie osób poszukujących pracy, lecz również tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorstw i pozyskiwania nowych pracodawców.

2. **Niedostateczne powiązanie kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy ogranicza możliwości rozwoju lokalnego rynku pracy.** Nisko oceniono dostępność staży i praktyk (2,05), a 86,8% respondentów poparło poszerzenie doradztwa zawodowego w szkołach. Istotne będzie zwiększanie współpracy szkół z przedsiębiorcami, rozwijanie praktycznej nauki zawodu oraz dostosowywanie oferty edukacyjnej do zapotrzebowania na kwalifikacje.

3. **Dostępność komunikacyjna to jedna z głównych barier korzystania z rynku pracy i usług publicznych.** Organizacja transportu publicznego uzyskała ocenę 2,29, a jego dostępność 2,26. Poprawę komunikacji publicznej poparło 89,5% respondentów. Szczególnego znaczenia nabiera rozwój połączeń między gminami, dostosowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców oraz poprawa stanu dróg i infrastruktury pieszo-rowerowej.

4. **Walory przyrodnicze stanowią jeden z najwyżej ocenianych zasobów powiatu, lecz ich potencjał gospodarczy nie jest w pełni wykorzystany.** Dostępność terenów przyrodniczych oceniono na 3,82, a rozwój turystyki poparło 92,1% liderów. Istotnym kierunkiem może być tworzenie wspólnej oferty turystycznej powiatu, łączącej jego zasoby przyrodnicze i kulturowe z infrastrukturą rekreacyjną, usługami i przedsiębiorczością.

5. **Poprawa dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej i profilaktyki należy do najważniejszych oczekiwań liderów.** Specjalistyczną opiekę zdrowotną oceniono na 2,42, a dostęp do opieki psychologicznej i psychiatrycznej na 2,58. Jednocześnie 94,7% respondentów poparło zwiększenie finansowania programów profilaktycznych. Wskazuje to na potrzebę wzmacniania usług zdrowotnych, współpracy między instytucjami oraz rozwijania działań zapobiegających pogarszaniu się stanu zdrowia mieszkańców.

6. **Istniejąca oferta kulturalna, biblioteczna i sportowa jest zasobem powiatu, wymaga dalszego dostosowania do potrzeb różnych grup mieszkańców.** Usługi biblioteczne oceniono na 3,97, a dostępność infrastruktury sportowej na 3,53. W wypowiedziach liderów powtarzały się jednak potrzeby rozwijania stałej oferty aktywności, miejsc spotkań oraz propozycji dla dzieci i młodzieży. Szczególne znaczenie może mieć zwiększanie dostępności tych usług w mniejszych miejscowościach.

7. **Rozwój usług społecznych powinien być powiązany z poprawą dostępności przestrzeni i instytucji publicznych.** Dostosowanie budynków i przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami uzyskało średnią ocenę 2,66, a połowa respondentów oceniła ten obszar negatywnie. Ważne będzie eliminowanie barier architektonicznych oraz rozwijanie usług środowiskowych, umożliwiających mieszkańcom korzystanie ze wsparcia możliwie blisko miejsca zamieszkania.

8. **Mimo, iż powiat dysponuje stosunkowo dobrze ocenianym zapleczem administracyjnym, niezbędne są skuteczniejsze formy współpracy z mieszkańcami i organizacjami.** Działania informacyjne władz oceniono na 3,82, natomiast wpływ mieszkańców na podejmowane decyzje na 2,50. Szerszy udział mieszkańców w procesach decyzyjnych poparło 84,2% respondentów. Rozwijanie konsultacji, współpracy z organizacjami i udziału ekspertów społecznych może zwiększać zaangażowanie mieszkańców w przygotowywanie i realizację przedsięwzięć powiatowych.

2.5. Kluczowe problemy i bariery rozwojowe powiatu choszczeńskiego

1. **Depopulacja, starzenie się mieszkańców i kurczenie się zasobów pracy** - w latach 2014-2024 liczba ludności zmniejszyła się o 11,3%, a osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły już 25,5% mieszkańców. Zmiany te ograniczają możliwości rozwoju gospodarczego i zwiększają koszty oraz potrzeby związane z utrzymaniem usług publicznych.
2. **Wysokie bezrobocie i niewystarczająca atrakcyjność lokalnego rynku pracy** - stopa bezrobocia na poziomie 16,9% w 2025 r., duży udział osób długotrwale bezrobotnych oraz wynagrodzenia niższe od średniej regionalnej ograniczają możliwości poprawy sytuacji materialnej mieszkańców i zatrzymywania młodych osób w powiecie.
3. **Rozdrobniona struktura gospodarki i nierównomierny rozwój przedsiębiorczości** - dominacja mikroprzedsiębiorstw (96,6% podmiotów), spadek liczby większych pracodawców oraz koncentracja działalności gospodarczej w gminie Choszczno ograniczają potencjał tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie poza głównym ośrodkiem gospodarczym powiatu.
4. **Zły stan znacznej części infrastruktury drogowej i ograniczona dostępność transportu publicznego** - ponad 80% sieci dróg powiatowych wskazano jako wymagające kompleksowej przebudowy. Niewystarczająca oferta i koordynacja połączeń autobusowych utrudniają mieszkańcom mniejszych miejscowości dostęp do pracy, szkół i usług publicznych.
5. **Niedostateczne dopasowanie części oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i zróżnicowane wyniki kształcenia** - wyniki egzaminów zewnętrznych, szczególnie z matematyki i języków obcych, pozostają poniżej średnich regionalnych. Problemem jest również niewystarczający dostęp do staży i praktyk oraz potrzeba ściślejszej współpracy szkół z pracodawcami.
6. **Rosnące potrzeby zdrowotne i społeczne przy ograniczonej dostępności części usług specjalistycznych** - starzenie się mieszkańców, rosnące potrzeby opiekuńcze i zwiększająca się liczba dzieci w pieczy zastępczej wymagają rozwoju usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, psychologicznych i środowiskowych, szczególnie dla mieszkańców oddalonych od Choszczna.
7. **Niewystarczające gospodarcze wykorzystanie zasobów turystycznych** - pomimo znaczących walorów przyrodniczych i rekreacyjnych stopień wykorzystania miejsc noclegowych wynosił w 2025 r. zaledwie 11,2%. Ograniczona baza usługowa, rozproszenie oferty i niewystarczająca współpraca między podmiotami utrudniają rozwój turystyki jako źródła lokalnych dochodów i zatrudnienia.

8. **Pogarszający się stan części zasobów wodnych i rosnąca presja zmian klimatu** - problemy jakości wód, zagrożenie suszą, intensywnymi opadami i lokalnymi podtopieniami wymagają poprawy gospodarki wodno-ściekowej, zwiększania retencji oraz ochrony zasobów przyrodniczych, od których zależy również rozwój rolnictwa i turystyki.
9. **Duża skala potrzeb inwestycyjnych przy zmienności dostępnych środków finansowych** - wydatki majątkowe powiatu zmieniały się od 35,2 mln zł w 2024 r. do 6,8 mln zł w 2025 r. Przy znaczących potrzebach modernizacyjnych infrastruktury drogowej i obiektów publicznych ogranicza to przewidywalność realizacji przedsięwzięć i zwiększa znaczenie wieloletniego planowania oraz pozyskiwania dofinansowania.

2.6. Kluczowe potencjały rozwojowe powiatu choszczeńskiego

1. **Bogate zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe** - duży udział lasów (39% powierzchni powiatu), jeziora, rzeki, Drawieński Park Narodowy oraz zróżnicowane dziedzictwo historyczne tworzą podstawę rozwoju turystyki aktywnej, przyrodniczej i kulturowej.
2. **Istniejąca oferta turystyczna i rozpoznawalny potencjał rekreacji** - szlak kajakowy Drawy, pole golfowe „Modry Las", sporty wodne, w tym kajak-polo oraz wydarzenia sportowo-rekreacyjne mogą stanowić podstawę wspólnej oferty turystycznej powiatu i rozwoju lokalnych usług.
3. **Położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych** - istniejąca infrastruktura drogowa i kolejowa zapewnia powiązania z większymi ośrodkami gospodarczymi, a planowana droga ekspresowa S10 może dodatkowo poprawić dostępność transportową części powiatu i warunki prowadzenia działalności gospodarczej.
4. **Istniejąca baza przedsiębiorstw oraz zasoby gospodarki rolnej i leśnej** - 4 616 podmiotów gospodarczych, rozwijające się budownictwo i usługi specjalistyczne, a także znaczący udział rolnictwa i leśnictwa tworzą podstawę wzmacniania lokalnej przedsiębiorczości i rozwijania działalności wykorzystujących miejscowe zasoby.
5. **Zaplecze szkolnictwa ponadpodstawowego i instrumenty aktywizacji zawodowej** - rozwijające się kształcenie techniczne i zawodowe, infrastruktura edukacyjna oraz działalność Powiatowego Urzędu Pracy stwarzają możliwości lepszego przygotowania młodzieży do zatrudnienia i dostosowywania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb pracodawców.
6. **Rozwinięta sieć instytucji publicznych i organizacji społecznych** - szpital powiatowy, placówki edukacyjne, instytucje pomocy społecznej, 230 fundacji i stowarzyszeń oraz środowiska sportowe i kulturalne stanowią zaplecze do rozwijania usług specjalistycznych, aktywności społecznej i współpracy międzygminnej.

7. **Rozwijająca się energetyka odnawialna** – funkcjonujące instalacje fotowoltaiczne i wiatrowe o łącznej mocy około 171 MW tworzą podstawę dalszej transformacji energetycznej, poprawy efektywności wykorzystania energii oraz rozwoju działalności związanych z tym sektorem.
8. **Poprawiająca się sytuacja finansowa i kompetencje administracyjne powiatu** - ograniczenie relacji zadłużenia do dochodów do 8,6% w 2025 r., dodatnia nadwyżka operacyjna, wysoki stopień cyfryzacji usług publicznych zwiększają możliwości prowadzenia długofalowej polityki rozwoju.

3. Strategiczne ramy rozwoju

Struktura interwencji określa strategiczne ramy rozwoju powiatu choszczeńskiego i porządkuje powiązania między przyjętą wizją rozwoju, celami strategicznymi, kierunkami działań oraz oczekiwanymi rezultatami. Obejmuje następujące elementy:

a. misję rozwoju powiatu - określającą rolę samorządu powiatowego w działaniach na rzecz rozwoju powiatu i jego mieszkańców;
b. wizję rozwoju powiatu - przedstawiającą pożądany, przyszły obraz powiatu choszczeńskiego oraz długofalowy kierunek jego rozwoju;
c. cele strategiczne - obejmujące pięć kluczowych obszarów interwencji: rynek pracy i rozwój zawodowy, dostępność usług zdrowotnych i społecznych, transport i bezpieczeństwo, ochronę i wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz zarządzanie rozwojem powiatu i współpracę z partnerami, z uwzględnieniem powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla;
d. kierunki działań - uszczegóławiające cele strategiczne i wskazujące zakres działań oraz typy projektów służących ich realizacji, z uwzględnieniem kompetencji samorządu powiatowego i możliwości współpracy z innymi podmiotami;
e. wskaźniki rezultatów - umożliwiające monitorowanie postępów w osiąganiu celów strategicznych oraz ocenę zmian zachodzących w powiecie w okresie realizacji Strategii.

3.1. Misja i wizja rozwoju powiatu

Misja rozwoju powiatu choszczeńskiego

Działamy na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców całego powiatu, zapewniając dostępne i dobrej jakości usługi publiczne w zakresie zadań samorządu powiatowego. Wspólnie z gminami, instytucjami, przedsiębiorcami i organizacjami społecznymi wspieramy edukację, rozwój zawodowy, zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców, dbając o infrastrukturę oraz zasoby przyrodnicze i kulturowe powiatu.

Wizja rozwoju powiatu choszczeńskiego

Powiat choszczeński to miejsce, w którym mieszkańcy mają dobre warunki do życia, nauki, pracy i rozwoju. Sprawna infrastruktura, dostępne usługi publiczne oraz lepsze możliwości zatrudnienia sprzyjają poprawie jakości życia i wiązaniu przyszłości z powiatem. Jego rozwój opiera się na współpracy samorządów i lokalnych środowisk oraz odpowiedzialnym wykorzystaniu zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Misja i wizja rozwoju powiatu stanowią podstawę formułowania celów strategicznych oraz kierunków rozwoju lokalnej wspólnoty samorządowej.

3.2. Cele strategiczne i kierunki działań

Tabela 1. Cel strategiczny nr 1

CEL STRATEGICZNY 1 **Zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie i rozwój zawodowy**
Wysokie bezrobocie, ograniczona liczba atrakcyjnych miejsc pracy i malejące zasoby ludności w wieku produkcyjnym należą do najważniejszych problemów powiatu choszczeńskiego. Powiat dysponuje instrumentami aktywizacji zawodowej oraz szkolnictwem ponadpodstawowym, w którym coraz większą rolę odgrywa kształcenie techniczne i zawodowe. Powiązanie szkolnictwa zawodowego z aktualnymi potrzebami pracodawców zwiększy możliwości zatrudnienia mieszkańców, szczególnie młodych osób wchodzących na rynek pracy. Realizowane działania powinny koncentrować się na zwiększaniu możliwości podjęcia i utrzymania zatrudnienia, poprawie przygotowania zawodowego mieszkańców oraz zapewnieniu młodzieży dostępu do edukacji odpowiadającej jej aspiracjom i sytuacji na rynku pracy.
Powiązanie z celami strategii i innych dokumentów wyższego rzędu
<u>Strategie europejskie</u> **Strategia Przemysłowa UE** • obszar 1: Wzmocnienie odporności jednolitego rynku • obszar 2: Rozwiązanie problemu strategicznej zależności UE • obszar 3: Przyspieszenie transformacji ekologicznej i cyfrowej **Plan Działania na rzecz Gospodarki Cyrkularnej** • Wzmocnienie zrównoważonego charakteru produktów • Wzmocnienie pozycji konsumentów i nabywców publicznych • Skoncentrowanie działań na sektorach o dużym potencjale cyrkularności • Zmniejszenie ilości odpadów • Działania horyzontalne wspierające wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym **<u>Strategie krajowe</u>** **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030:** • Cel 1.5: Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • Cel 2.2: Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym

- Cel 2.3: Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

- CS 1 Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary koncentracji działań: rozwój innowacyjnych firm, małe i średnie przedsiębiorstwa, kapitał do rozwoju, ekspansja zagraniczna)

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030

- Cel III.2: Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy
- Cel I.3: Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju i jakości żywności

<u>Strategie regionalne</u>

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030

- Cel 1.2: Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Cel 2.1: Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- Cel 2.2: Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- Cel 3.2: Rozwój obszarów poza aglomeracyjnych

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030

- Cel 1: Rozwój społeczeństwa innowacyjnego
- Cel 2: Podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw
- Cel 3: Wzmacnianie roli nauki w budowaniu innowacyjnej gospodarki
- Cel 4: Kształtowanie otoczenia instytucjonalnego przyjaznego innowacjom

<u>Polityki, programy i inne</u>

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

- Komponent A: Odporność i konkurencyjność gospodarki (wsparcie dla sektora gastronomii i hotelarstwa, wsparcie ekonomii społecznej: rozwój i usługi społeczne, reforma instytucji rynku pracy)

Polityka turystyczna Pomorza Zachodniego

- Cel: Rozwój gospodarki turystycznej regionu

Polityka Gospodarcza Województwa Zachodniopomorskiego

- Cel I: Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy
- Cel II: Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
- Cel III: Doskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.1. Zwiększanie skuteczności aktywizacji zawodowej osób pozostających poza zatrudnieniem, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach i napotykających szczególne trudności w podjęciu pracy, poprzez dobór form wsparcia do indywidualnych potrzeb oraz zwiększanie trwałości uzyskiwanego zatrudnienia.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Programy aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach oraz osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, łączące poradnictwo, szkolenia, staże i instrumenty zatrudnieniowe.
- Programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, przygotowywane na podstawie rozpoznanego zapotrzebowania pracodawców.
- Działania skierowane do osób biernych zawodowo i niezarejestrowanych w PUP, realizowane we współpracy z gminami i instytucjami pomocy społecznej.

1.2. Rozwijanie współpracy powiatowych służb zatrudnienia, placówek oświatowych, przedsiębiorców i samorządów gminnych w zakresie rozpoznawania potrzeb kadrowych i kwalifikacji pracowników dla lokalnej gospodarki oraz dostosowania działań aktywizacyjnych i oferty edukacyjnej.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Utworzenie stałej formuły współpracy Powiatowego Urzędu Pracy, szkół ponadpodstawowych, pracodawców i samorządów gminnych, służącej wymianie informacji o potrzebach lokalnego rynku pracy.
- Cykliczne badania zapotrzebowania przedsiębiorców na pracowników, kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
- Organizacja branżowych spotkań szkół z pracodawcami, poświęconych kierunkom kształcenia, praktycznej nauce zawodu i możliwościom zatrudnienia absolwentów.
- Przygotowywanie i upowszechnianie informacji o zawodach poszukiwanych na lokalnym i regionalnym rynku pracy i inne.

1.3. Zwiększanie doświadczenia zawodowego i możliwości wejścia na rynek pracy, w szczególności młodzieży i absolwentów, poprzez rozwój praktyk, staży, szkoleń realizowanych z udziałem pracodawców, doradztwa zawodowego oraz instrumentów wspierających podejmowanie zatrudnienia i działalności gospodarczej.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Programy stażowe oraz inne formy zdobywania pierwszego doświadczenia zawodowego przez młodzież i osoby rozpoczynające aktywność zawodową.
- Rozwijanie współpracy szkół ponadpodstawowych z pracodawcami w zakresie praktyk zawodowych, wizyt i poznawania rzeczywistych warunków pracy.
- Programy doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości, obejmujące przygotowanie do poszukiwania zatrudnienia, rozpoczęcia działalności gospodarczej i planowania kariery.
- Wykorzystanie dostępnych instrumentów rynku pracy do wspierania podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia miejsc pracy, zgodnie z obowiązującymi zasadami finansowania i inne.

1.4. Dostosowanie oferty szkolnictwa technicznego i branżowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy, obejmujące aktualizację kierunków kształcenia, rozwój praktycznej nauki zawodu, modernizację wyposażenia dydaktycznego oraz zwiększanie udziału przedsiębiorców w przygotowaniu zawodowym uczniów.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Modernizacja pracowni zawodowych oraz zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych odpowiadających technologiom wykorzystywanym w przedsiębiorstwach.
- Rozwijanie i aktualizowanie kierunków kształcenia zawodowego na podstawie analiz rynku pracy i uzgodnień z pracodawcami.
- Organizacja dodatkowych kursów i szkoleń umożliwiających uczniom zdobywanie kwalifikacji i umiejętności wykraczających poza podstawowy program nauczania.
- Rozwijanie współpracy z przedsiębiorstwami przy praktycznej nauce zawodu, w tym tworzenie klas patronackich i innych form partnerstwa edukacyjnego i inne.

1.5. Podnoszenie jakości kształcenia w szkołach ponadpodstawowych, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji matematycznych, językowych i cyfrowych, indywidualizacji wsparcia dydaktycznego oraz rozwoju zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów zawodowych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Programy wsparcia dydaktycznego uczniów, szczególnie w zakresie matematyki, języków obcych oraz kompetencji cyfrowych.
- Doskonalenie zawodowe nauczycieli, obejmujące metody nauczania, wykorzystywanie technologii edukacyjnych i aktualizowanie kompetencji związanych z nauczanymi przedmiotami.
- Modernizacja wyposażenia pracowni przedmiotowych oraz rozwój infrastruktury cyfrowej szkół.
- Programy rozwijania uzdolnień i zainteresowań uczniów, obejmujące zajęcia dodatkowe, projekty edukacyjne, konkursy oraz współpracę z uczelniami i instytucjami zewnętrznymi i inne.

1.6. Wyrównanie szans edukacyjnych młodzieży z różnych części powiatu, poprzez poprawę dostępności szkół ponadpodstawowych, rozwijanie szkolnictwa specjalnego i pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz współpracę z gminami w zakresie organizacji dojazdów i innych form wsparcia uczniów.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Rozwój usług diagnostycznych, terapeutycznych i doradczych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, w tym zwiększanie dostępności specjalistycznego wsparcia dla uczniów spoza Choszczna.
- Modernizacja infrastruktury szkolnictwa specjalnego oraz rozwijanie wyposażenia i metod pracy dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami.
- Działania poprawiające dostępność architektoniczną i komunikacyjną powiatowych placówek edukacyjnych.
- Współpraca z gminami i organizatorami przewozów przy dostosowywaniu transportu publicznego do potrzeb uczniów szkół ponadpodstawowych.
- Rozwijanie pomocy edukacyjnej i psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów wymagających dodatkowego wsparcia, w tym pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i inne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2. Cel strategiczny nr 2

CEL STRATEGICZNY 2

Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych, społecznych oraz wsparcia dzieci, rodzin i osób ze szczególnymi potrzebami.

Starzenie się mieszkańców, rosnące potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej i specjalistycznego wsparcia oraz zwiększająca się liczba dzieci w pieczy zastępczej wymagają dostosowywania powiatowego systemu usług publicznych. Istotne znaczenie ma zarówno rozwój istniejącego zaplecza szpitalnego i instytucjonalnego, jak i zwiększanie dostępności pomocy dla mieszkańców mniejszych miejscowości. Szczególnej uwagi wymagają usługi wspierające samodzielne funkcjonowanie seniorów i osób z niepełnosprawnościami, a także pomoc dzieciom i rodzinom w kryzysie.

Powiązanie z celami strategii i innych dokumentów wyższego rzędu

Strategie i dokumenty na poziomie Unii Europejskiej

Europejski filar praw socjalnych

- obszar 3: Ochrona socjalna i integracja społeczna (opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci, ochrona zdrowia, integracja osób niepełnosprawnych, opieka długoterminowa, mieszkalnictwo, dostęp do podstawowych usług)

Strategia Unii Europejskiej na rzecz młodzieży na lata 2019–2027

- Równość i niedyskryminacja. Zwalczanie dyskryminacji i promowanie równości płci.
- Włączenie społeczne. Uznanie, że młodzi ludzie mają zróżnicowane potrzeby, życie i możliwości oraz opracowanie pod tym względem odpowiednich przepisów.
- Uczestnictwo. Uznanie dla młodych ludzi, a także zachęcanie ich do udziału w opracowywaniu i wdrażaniu przepisów przekłada się na poszerzanie zasobów społecznych.
- Wymiar globalny. Uwzględnienie międzynarodowego, europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego wymiaru strategii.
- Podwójne podejście. Uwzględnianie kwestii związanych z młodzieżą w różnych obszarach polityki wraz z konkretnymi inicjatywami dotyczącymi młodzieży.

Strategie krajowe

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

- CS II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszar koncentracji działań: spójność społeczna)
- CS III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszar koncentracji działań: system zarządzania

procesami rozwojowymi, w tym instytucje publiczne, e-państwo, efektywność wykorzystania środków UE)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

- Cel 1.1: Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo (obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Cel 1.4: Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- Cel 2.1: Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- Cel 3.1: Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
- Cel 3.2: Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
- Cel 3.3: Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

Strategie regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

- Cel 1.1: Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- Cel 1.2: Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Cel 1.3: Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego
- Cel 3.2: Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- Cel 3.4: Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych

Polityki, programy i inne

Polityka kapitału oraz spójności społecznej województwa zachodniopomorskiego na lata 2021-2030

- Cel 1: Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- Cel 2: Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Cel 3: Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

- Komponent D Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia (modernizacja infrastruktury centrów medycznych, opieka długoterminowa w placówkach medycznych)

KIERUNKI DZIAŁAŃ

2.1. Wspieranie utrzymania i rozwoju powiatowej infrastruktury ochrony zdrowia, w szczególności poprzez modernizację zaplecza szpitalnego, diagnostycznego i rehabilitacyjnego oraz poprawę warunków udzielania świadczeń, z uwzględnieniem potrzeb zdrowotnych mieszkańców i możliwości finansowych podmiotów leczniczych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Modernizacja pomieszczeń i infrastruktury Szpitala Powiatowego w Choszcznie, wynikająca z potrzeb działalności leczniczej i obowiązujących wymogów technicznych.
- Zakup i wymiana aparatury medycznej oraz wyposażenia diagnostycznego i rehabilitacyjnego, zgodnie z planami rozwojowymi podmiotu leczniczego.
- Przedsięwzięcia poprawiające dostępność szpitala dla osób z niepełnosprawnościami i ograniczoną mobilnością.
- Modernizacja infrastruktury technicznej szpitala, obejmująca bezpieczeństwo energetyczne, efektywność energetyczną i zapewnienie ciągłości funkcjonowania placówki i inne.

2.2. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym diagnostyki, rehabilitacji oraz pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, we współpracy z podmiotami leczniczymi, Narodowym Funduszem Zdrowia i innymi właściwymi instytucjami.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Wspólne z podmiotami leczniczymi i NFZ rozpoznawanie deficytów dostępności świadczeń specjalistycznych oraz przygotowywanie propozycji ich ograniczania.
- Wspieranie organizacji dodatkowych form dostępu do konsultacji specjalistycznych, rehabilitacji i diagnostyki, w granicach możliwości prawnych, organizacyjnych i finansowych partnerów.
- Projekty poprawiające dostępność informacji o świadczeniach i sposobach korzystania z opieki zdrowotnej.
- Współpraca z gminami przy rozpoznawaniu i ograniczaniu barier transportowych utrudniających korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i inne.

2.3. Rozwijanie profilaktyki zdrowotnej i edukacji prozdrowotnej, ukierunkowanych na rozpoznane potrzeby mieszkańców, w szczególności zapobieganie chorobom przewlekłym, wczesne wykrywanie problemów zdrowotnych oraz ochronę zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Powiatowe programy polityki zdrowotnej i profilaktyki, przygotowywane na podstawie rozpoznanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców i obowiązujących wymogów.
- Kampanie informacyjne i edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób przewlekłych, wczesnej diagnostyki oraz zdrowego stylu życia.
- Programy promocji zdrowia psychicznego i przeciwdziałania uzależnieniom, realizowane we współpracy ze szkołami, placówkami ochrony zdrowia i organizacjami społecznymi.
- Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych w różnych gminach powiatu, w uzgodnieniu z właściwymi samorządami i podmiotami leczniczymi i inne.

2.4. Wzmacnianie rodzinnego systemu pieczy zastępczej, pozyskiwanie i przygotowanie kandydatów na rodziny zastępcze, zapewnianie specjalistycznego wsparcia dzieciom i opiekunom oraz rozwijanie współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za pomoc rodzinom.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Kampanie informacyjne i działania służące pozyskiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze.
- Organizacja szkoleń, poradnictwa i specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
- Programy pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- Działania wspierające usamodzielnianie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, obejmujące doradztwo, edukację i przygotowanie do samodzielnego życia.
- Rozwijanie współpracy PCPR z gminnymi instytucjami wspierania rodziny w celu ograniczania sytuacji prowadzących do konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej i inne.

2.5. Zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej, poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz rodzin doświadczających przemocy, kryzysów opiekuńczo-wychowawczych i innych trudności, zapewnienie ciągłości świadczonych usług.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Rozwijanie działalności Regionalnego Centrum Kryzysowego oraz innych powiatowych form poradnictwa i pomocy specjalistycznej.
- Organizacja dyżurów specjalistów poza Choszcznem, w porozumieniu z gminami i lokalnymi instytucjami, w zakresie uzasadnionym potrzebami mieszkańców.
- Programy wsparcia dzieci, młodzieży i rodzin doświadczających przemocy, kryzysów emocjonalnych i trudności opiekuńczo-wychowawczych.
- Szkolenia dla pracowników instytucji powiatowych, w szczególności oświatowych i pomocowych, dotyczące rozpoznawania kryzysów oraz właściwego kierowania osób do specjalistycznej pomocy.
- Działania zapewniające kontynuację potrzebnych usług uruchamianych w ramach projektów finansowanych ze środków zewnętrznych i inne.

2.6. Dostosowywanie powiatowego systemu pomocy społecznej do potrzeb starzejącej się społeczności oraz osób z niepełnosprawnościami, poprzez rozwój rehabilitacji społecznej i zawodowej, usług asystenckich i wytchnieniowych, wsparcia opiekunów oraz współpracę z gminami na obszarze powiatu.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Programy rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w tym wsparcie działalności warsztatów terapii zajęciowej i wykorzystanie instrumentów PFRON.
- Programy usług asystenckich i opieki wytchnieniowej, realizowane w ramach dostępnych instrumentów finansowania i właściwości poszczególnych podmiotów.
- Modernizacja infrastruktury powiatowych placówek pomocy społecznej, w szczególności poprawa bezpieczeństwa, dostępności i warunków pobytu.
- Współpraca z gminami przy rozwijaniu środowiskowych form wsparcia seniorów i osób niesamodzielnych, umożliwiających jak najdłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania.
- Przedsięwzięcia służące aktywizacji seniorów, przeciwdziałaniu izolacji społecznej oraz wzmacnianiu ich udziału w życiu publicznym, m.in. przy współpracy z Powiatową Radą Seniorów i inne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Cel strategiczny nr 3

CEL STRATEGICZNY 3

Poprawa dostępności transportowej, jakości infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa mieszkańców.

Rozproszony układ osadniczy powiatu sprawia, że dostępność drogowa i transport publiczny mają bezpośredni wpływ na możliwości korzystania z pracy, edukacji, ochrony zdrowia i innych usług. Duże potrzeby modernizacyjne dróg powiatowych oraz ograniczenia w funkcjonowaniu komunikacji publicznej wymagają działań zaplanowanych w perspektywie wieloletniej. Dużego znaczenia nabiera także bezpieczeństwo mieszkańców, obejmujące zarówno bezpieczeństwo ruchu drogowego, jak i przygotowanie instytucji oraz służb do reagowania na zagrożenia.

Powiązanie z celami strategii i innych dokumentów wyższego rzędu

Strategie i dokumenty na poziomie Unii Europejskiej

Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości

- Inicjatywa przewodnia 3: Bardziej zrównoważona i zdrowsza mobilność między miastami i w miastach
- Inicjatywa przewodnia 10: Poprawa bezpieczeństwa i ochrony transportu

Ramy polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego UE na lata 2021–2030

- Cel średniookresowy na 2030 r.: zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych i osób ciężko rannych w wypadkach drogowych o 50%
- Cel długoterminowy na 2050 r.: zbliżenie się do zerowej liczby ofiar śmiertelnych i ciężko rannych

Strategie krajowe

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

- Kierunek interwencji 1: Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce
- Kierunek interwencji 2: Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym
- Kierunek interwencji 3: Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności
- Kierunek interwencji 4: Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

- Cel 1: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; kierunek 1.5 – Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i atrakcyjność inwestycyjną obszarów

Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2021–2030

- Cel główny dotyczący ofiar śmiertelnych - ograniczenie ich liczby o 50% do 2030 r., filar III: Bezpieczna droga
- Cel główny dotyczący osób ciężko rannych - ograniczenie ich liczby o 50% do 2030 r., filar V: Ratownictwo i opieka powypadkowa

<u>Strategie regionalne</u>

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

- Cel strategiczny III – Sprawny samorząd;
  kierunek 3.2 – Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych;
  kierunek 3.3 – Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury;
  kierunek 3.4 – Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych

Regionalny Plan Transportowy Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

- Cel I: Zrównoważony transport dostępny dla każdego
  kierunek 1.1. Zwiększenie ofertowej dostępności transportowej
- Cel II: Spójna i wydajna infrastruktura
  kierunek 2.1 Zwiększenie infrastrukturalnej dostępności transportowej
- Cel III – Bezpieczeństwo i zdrowie
  kierunek 3.2 – Poprawa bezpieczeństwa systemów transportowych

KIERUNKI DZIAŁAŃ

3.1. Opracowanie i konsekwentna realizacja wieloletniego programu modernizacji dróg powiatowych, opartego na ocenie stanu technicznego, bezpieczeństwa ruchu, znaczenia poszczególnych połączeń dla mieszkańców oraz możliwości finansowania inwestycji.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Aktualizacja oceny stanu technicznego dróg powiatowych i obiektów inżynierskich oraz wskazanie odcinków wymagających przebudowy.
- Opracowanie wieloletniego harmonogramu inwestycji drogowych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa, znaczenia komunikacyjnego, stanu infrastruktury i możliwości finansowych.

- Przygotowywanie dokumentacji projektowej dla inwestycji o najwyższym znaczeniu.
- Realizacja etapowych programów przebudowy dróg powiatowych, finansowanych ze środków własnych i zewnętrznych oraz, w uzasadnionych przypadkach, we współpracy z gminami i inne.

3.2. Poprawa stanu technicznego i standardu użytkowego infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w szczególności poprzez przebudowę nawierzchni, poprawę parametrów dróg i odwodnienia oraz modernizację obiektów mostowych
i przepustów, z uwzględnieniem odporności infrastruktury na intensywne opady i inne zjawiska atmosferyczne.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Przebudowa i remonty nawierzchni dróg powiatowych wraz z poprawą ich parametrów technicznych.
- Modernizacja mostów, przepustów i innych obiektów inżynierskich znajdujących się w zarządzie powiatu.
- Przedsięwzięcia dotyczące odwodnienia dróg, przebudowy rowów i przepustów oraz ograniczania skutków intensywnych opadów.
- Programy remontów i prac utrzymaniowych zapobiegających dalszej degradacji infrastruktury drogowej i inne.

3.3. Zwiększanie bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ciągach dróg powiatowych, poprzez budowę i przebudowę chodników, poprawę bezpieczeństwa przejść dla pieszych, rozwój infrastruktury rowerowej na uzasadnionych odcinkach oraz współpracę z gminami przy poprawie bezpieczeństwa i oświetlenia dróg.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Budowa i przebudowa chodników przy drogach powiatowych, szczególnie w miejscowościach o dużym natężeniu ruchu pieszego.
- Poprawa bezpieczeństwa przejść dla pieszych, w szczególności w otoczeniu szkół, przystanków i obiektów użyteczności publicznej.
- Budowa dróg dla rowerów, ciągów pieszo-rowerowych i innych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo ruchu rowerowego na wybranych odcinkach dróg powiatowych.
- Przedsięwzięcia poprawiające organizację ruchu i widoczność w miejscach niebezpiecznych, w tym współpraca z gminami przy oświetleniu dróg.

- Działania edukacyjne i profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego, skierowane do dzieci, młodzieży i seniorów i inne.

3.4. Poprawa dostępności powiatowego transportu publicznego, w szczególności poprzez rozpoznawanie potrzeb przewozowych mieszkańców, dostosowywanie tras i rozkładów jazdy do rzeczywistych dojazdów do pracy, szkół i usług oraz ograniczanie deficytów połączeń, zwłaszcza poza godzinami szczytu i dniami nauki szkolnej.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Analiza potrzeb transportowych mieszkańców poszczególnych gmin, obejmująca dostępność połączeń do pracy, szkół, placówek ochrony zdrowia i instytucji publicznych.
- Dostosowywanie przebiegu linii powiatowych i rozkładów jazdy do rozpoznanych potrzeb przewozowych.
- Rozpoznawanie możliwości uruchamiania dodatkowych połączeń lub kursów w godzinach i dniach o niewystarczającej obsłudze, z uwzględnieniem kosztów i popytu.
- Wykorzystywanie dostępnych instrumentów dofinansowania przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
- Poprawa dostępności informacji o połączeniach, w tym udostępnianie aktualnych rozkładów w Internecie i w miejscach obsługi pasażerów i inne.

3.5. Zwiększanie integracji transportu powiatowego z przewozami gminnymi i kolejowymi, poprzez koordynację rozkładów jazdy, poprawę informacji pasażerskiej oraz współpracę z właściwymi organizatorami i zarządcami infrastruktury w zakresie dostępności połączeń wewnątrz powiatu i z sąsiednimi ośrodkami.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Wspólne planowanie powiązań komunikacyjnych przez powiat, gminy i właściwych organizatorów transportu.
- Uzgadnianie rozkładów jazdy autobusów powiatowych z połączeniami kolejowymi, w szczególności w głównych punktach przesiadkowych.
- Przedsięwzięcia poprawiające warunki przesiadek, dostępność przystanków i informację pasażerską, realizowane z właściwymi zarządcami i organizatorami.
- Współpraca z sąsiednimi powiatami i gminami w zakresie powiązań transportowych odpowiadających rzeczywistym kierunkom dojazdów mieszkańców, w tym do ośrodków poza granicami powiatu i inne.

3.6. Doskonalenie powiatowego systemu bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej, obejmujące rozwój systemów ostrzegania, doposażanie niezbędnej infrastruktury, przygotowanie instytucji do zachowania ciągłości działania oraz współpracę ze służbami i gminami przy przeciwdziałaniu zagrożeniom i reagowaniu na sytuacje kryzysowe.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Doposażanie powiatowego systemu ochrony ludności i zarządzania kryzysowego w sprzęt oraz wyposażenie wynikające z rozpoznanych zagrożeń i obowiązujących wymogów.
- Rozwój systemów ostrzegania, łączności i wymiany informacji pomiędzy powiatem, gminami i służbami.
- Modernizacja infrastruktury niezbędnej do utrzymania działania najważniejszych instytucji powiatowych w sytuacjach kryzysowych, w tym zapewnianie zasilania awaryjnego.
- Organizacja ćwiczeń i szkoleń dotyczących reagowania na zagrożenia naturalne, techniczne, sanitarne i związane z bezpieczeństwem państwa.
- Projekty edukacyjne przygotowujące mieszkańców do reagowania na sytuacje kryzysowe, realizowane we współpracy ze służbami i samorządami gminnymi i inne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Cel strategiczny nr 4

CEL STRATEGICZNY 4 **Ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego powiatu.**
Zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe należą do najważniejszych atutów powiatu choszczeńskiego. Ich znaczenie potwierdzają wyniki badań społecznych, w których rozwój turystyki i ochrona środowiska uzyskały wysokie poparcie. Rozproszenie oferty turystycznej oraz słabe powiązanie atrakcji z usługami utrudniają rozwój turystyki pobytowej wskazuj na konieczność opracowania spójnych produktów turystycznych. Niezbędne jest również podejmowanie działań ochronnych w związku ze złym stanem części wód powierzchniowych oraz zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatu. Poprawa współpracy między gminami, tworzenie wspólnej oferty promocyjnej oraz ochrona jakości środowiska, w szczególności wód i obszarów cennych przyrodniczo to priorytetowe inicjatywy do podjęcia w ramach niniejszego celu.

Powiązanie z celami strategii i innych dokumentów wyższego rzędu

<u>Strategie europejskie</u>

Europejski Zielony Ład

- kierunek działania: Osiągnięcie zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r. – wsparcie dla działań ograniczających emisję CO_2, rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE), efektywność energetyczna budynków i transportu
- kierunek działania: Wspieranie oszczędnego wykorzystywania zasobów poprzez działania na rzecz czystej gospodarki o obiegu zamkniętym - maksymalne wykorzystanie zasobów poprzez recykling, zrównoważoną produkcję i konsumpcję
- kierunek działania: Odbudowa bioróżnorodności i zmniejszenie zanieczyszczenia - odtwarzanie bioróżnorodności i zdecydowane działania na rzecz czystego środowiska

Strategia UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu

- Inteligentniejsze przystosowanie się do zmiany klimatu
- Bardziej systemowe przystosowanie się do zmiany klimatu
- Szybsze przystosowanie się do zmiany klimatu

<u>Strategie krajowe</u>

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (PEP 2030)

- Cel 1: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne
- Cel 2: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
- Cel 3: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu do 2030 r. z perspektywą do 2040 r.

- Wymiar „obniżenie emisyjności”
- Wymiar „efektywność energetyczna”
- Wymiar „bezpieczeństwo energetyczne”

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030

- Cel III.2: Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030:

- Cel 1.5: Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- Cel 2.2: Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym

Strategie regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

- Cel 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu

KIERUNKI DZIAŁAŃ

4.1. Tworzenie wspólnej, ponadgminnej oferty turystycznej powiatu, łączącej atrakcje przyrodnicze i kulturowe, szlaki turystyczne, sporty wodne, wydarzenia oraz usługi noclegowe, gastronomiczne i rekreacyjne, we współpracy z samorządami gminnymi, przedsiębiorcami i organizacjami turystycznymi.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Opracowanie i rozwijanie wspólnych produktów turystycznych obejmujących atrakcje kilku gmin, w szczególności turystykę wodną, rowerową, przyrodniczą i kulturową.
- Tworzenie propozycji tras, wycieczek i pobytów łączących szlaki, zabytki, wydarzenia oraz dostępne usługi turystyczne.
- Organizacja współpracy samorządów, przedsiębiorców turystycznych, organizacji społecznych i lokalnych operatorów atrakcji przy przygotowywaniu wspólnej oferty.
- Rozwijanie inicjatyw opartych na charakterystycznych dla powiatu formach aktywności, w tym sportach wodnych, rekreacji nad jeziorami i turystyce kajakowej i inne.

4.2. Rozwijanie wspólnej promocji turystycznej i systemu informacji o atrakcjach powiatu, obejmującego prezentację dostępnych form wypoczynku, szlaków, obiektów dziedzictwa kulturowego oraz kalendarza wydarzeń, z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i współpracy partnerów lokalnych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Utworzenie i rozwój wspólnego systemu informacji turystycznej, prezentującego atrakcje, szlaki, wydarzenia i usługi na terenie wszystkich sześciu gmin.
- Opracowanie materiałów promocyjnych, map i przewodników turystycznych, również w formatach cyfrowych, uwzględniających wymagania osób ze specjalnymi potrzebami.
- Wspólne kampanie promocyjne powiatu i gmin, ukierunkowane na turystykę weekendową, aktywną, przyrodniczą i kulturową.
- Współpraca z regionalnymi i lokalnymi organizacjami turystycznymi przy promocji oferty powiatu i inne.

4.3. Wspieranie rozwoju i powiązań ponadgminnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, w szczególności tras rowerowych, szlaków pieszych i wodnych oraz infrastruktury informacyjnej, poprzez realizację zadań pozostających w kompetencji powiatu i udział w przedsięwzięciach partnerskich.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Łączenie istniejących szlaków pieszych i rowerowych w sieć obejmującą kilka gmin.
- Realizacja odcinków infrastruktury rowerowej w ciągach dróg powiatowych, szczególnie tam, gdzie umożliwia to bezpieczne połączenie miejscowości i atrakcji turystycznych.
- Wspieranie projektów dotyczących oznakowania szlaków i rozwoju infrastruktury informacji turystycznej.
- Udział powiatu w partnerskich przedsięwzięciach poprawiających dostępność terenów rekreacyjnych, szlaków wodnych i atrakcji przyrodniczych, w zakresie uzgodnionym z właściwymi zarządcami i właścicielami i inne.

4.4. Ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego oraz rozwijanie ponadlokalnej oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, poprzez współpracę z gminami, instytucjami kultury, szkołami, klubami sportowymi i organizacjami społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem uczestnictwa dzieci, młodzieży i mieszkańców mniejszych miejscowości.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Programy dokumentowania i upowszechniania historii, tradycji oraz dziedzictwa kulturowego powiatu, realizowane we współpracy z instytucjami kultury i organizacjami społecznymi.
- Wspieranie wydarzeń kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadgminnym, w szczególności angażujących mieszkańców różnych miejscowości.
- Programy aktywizacji kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży, realizowane we współpracy ze szkołami, klubami sportowymi i organizacjami pozarządowymi.
- Wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną i popularyzacją zabytków oraz edukacją regionalną, zgodnie z kompetencjami powiatu i obowiązującymi zasadami finansowania.
- Projekty integrujące mieszkańców różnych pokoleń poprzez działalność kulturalną, sportową i społeczną i inne.

4.5. Realizacja przedsięwzięć w obszarze ochrony zasobów wodnych i przyrodniczych, ograniczania presji na środowisko, wykonywania ustawowych kompetencji powiatu oraz współpracy z gminami i instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną i ochronę przyrody oraz bieżące monitorowanie rezultatów.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Realizacja działań z zakresu ochrony środowiska wynikających z dokumentów sektorowych i innych regulacji.
- Przedsięwzięcia związane z wykonywaniem ustawowych kompetencji powiatu w zakresie ochrony środowiska, gospodarki odpadami oraz nadzoru nad wybranymi formami korzystania ze środowiska.
- Współpraca z gminami, Wodami Polskimi, właściwymi inspekcjami i innymi podmiotami w zakresie rozpoznawania i ograniczania zagrożeń dla jakości wód powierzchniowych.
- Monitorowanie i analizowanie dostępnych wyników badań stanu środowiska oraz wykorzystywanie ich w planowaniu działań powiatowych i inne.

4.6. Zwiększanie odporności infrastruktury i obiektów powiatowych na skutki zmian klimatu oraz poprawa ich efektywności energetycznej, termomodernizacja i racjonalne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w obiektach pozostających w dyspozycji powiatu.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Termomodernizacja budynków powiatowych, w szczególności placówek oświatowych, pomocy społecznej i obiektów administracyjnych.
- Modernizacja źródeł ciepła oraz instalacji energetycznych w obiektach powiatowych, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Przedsięwzięcia związane z ograniczaniem zużycia energii, obejmujące audyty, systemy zarządzania energią i modernizację instalacji i inne.

4.7. Ochrona zasobów wodnych i ograniczanie skutków zmian klimatu, w tym gospodarowanie wodami opadowymi i rozwój retencji.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Działania służące poprawie jakości wód powierzchniowych i ochronie zasobów wód podziemnych, ograniczaniu presji zanieczyszczeń pochodzenia komunalnego, rolniczego i komunikacyjnego.
- Rozwój naturalnej i małej retencji, zagospodarowanie wód opadowych, ochrona terenów podmokłych, dolin rzecznych, terenów należących do powiatu, dróg

powiatowych oraz innych ekosystemów istotnych dla zachowania zasobów wodnych i różnorodności biologicznej.

- Prowadzenie i wspieranie edukacji ekologicznej dotyczącej ochrony zasobów wodnych, oszczędnego gospodarowania wodą i przeciwdziałania jej zanieczyszczeniu.
- Dostosowywanie powiatowych obiektów i infrastruktury do skutków upałów, intensywnych opadów i innych zjawisk ekstremalnych i inne.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5. Cel strategiczny nr 5

CEL STRATEGICZNY 5 **Zwiększenie skuteczności zarządzania rozwojem powiatu, dostępności usług administracyjnych oraz współpracy samorządowej i społecznej.**
Skala problemów demograficznych, transportowych, gospodarczych i społecznych wymaga działań wykraczających poza możliwości pojedynczych instytucji. Szczególne znaczenie ma współpraca powiatu z samorządami lokalnymi, organizacjami społecznymi, mieszkańcami i innymi partnerami. Znaczne potrzeby inwestycyjne oraz zmienność finansowania wymagają efektywnego planowania przedsięwzięć i dalszego rozwijania usług publicznych, z których mieszkańcy mogą korzystać niezależnie od miejsca zamieszkania.
Powiązanie z celami strategii i innych dokumentów wyższego rzędu
<u>Strategie i dokumenty na poziomie Unii Europejskiej</u> **Agenda Terytorialna 2030 – Przyszłość dla wszystkich obszarów** • Cel nadrzędny: Sprawiedliwa Europa, priorytet: Regiony funkcjonalne **Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie** • Pkt. 3.4.: Cyfryzacja usług publicznych **Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB)** • Cel główny 2.: Wzrost integracji regionu **<u>Strategie krajowe</u>** **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)** • CS III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszar koncentracji działań: system zarządzania procesami rozwojowymi, w tym instytucje publiczne, e-państwo, efektywność wykorzystania środków UE)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

- Cel 1.1: Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo (obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Cel 1.4: Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- Cel 1.5: Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- Cel 3.1: Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
- Cel 3.2: Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
- Cel 3.3: Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030

- Cel III.4: Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym

<u>Strategie regionalne</u>

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

- Cel 1.3: Rozwój wspólnotowości i tworzenia kapitału społecznego
- Cel 3.4: Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- Cel 3.5: Wzmocnienie kompetencji do zarządzania rozwojem

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

- Komponent C Cyfrowa transformacja (e-usługi publiczne i technologie IT, wyposażenie szkół w urządzenia multimedialne, e-kompetencje, cyberbezpieczeństwo, nowoczesne technologie teleinformatyczne w szkołach)

KIERUNKI I RODZAJE DZIAŁAŃ

5.1. Rozwijanie stałych form współpracy powiatu z samorządami gminnymi, ukierunkowanych na uzgadnianie i realizację przedsięwzięć ponadlokalnych, w szczególności w zakresie transportu, dostępności usług publicznych, edukacji, pomocy społecznej, turystyki i bezpieczeństwa, a także rozwoju gospodarczego.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Organizacja cyklicznych spotkań władz powiatu oraz burmistrzów i wójtów samorządów gmin, poświęconych wspólnym przedsięwzięciom rozwojowym.
- Przygotowywanie i realizacja porozumień dotyczących przedsięwzięć ponadgminnych, w szczególności w zakresie transportu, dróg, turystyki i wybranych usług publicznych.
- Wspólne przygotowywanie projektów inwestycyjnych i społecznych umożliwiających pozyskiwanie finansowania zewnętrznego.

- Koordynowanie działań powiatu i gmin w zakresie dostępności usług dla mieszkańców obszarów wiejskich oraz miejscowości oddalonych od Choszczna i inne.

5.2. Dostosowywanie organizacji usług powiatowych do zmian demograficznych i zróżnicowania przestrzennego powiatu, rozpoznawanie barier w dostępie do usług, rozwijanie odpowiednich form obsługi zdalnej i środowiskowej oraz koordynowanie rozwiązań ułatwiających korzystanie z instytucji powiatowych mieszkańcom wszystkich gmin.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Analiza przestrzennej dostępności usług powiatowych, uwzględniająca miejsce zamieszkania mieszkańców, możliwości dojazdu i potrzeby poszczególnych grup użytkowników.
- Rozwijanie form świadczenia wybranych usług poza siedzibami instytucji powiatowych, m.in. dyżurów specjalistycznych, punktów konsultacyjnych i usług środowiskowych, we współpracy z gminami.
- Przeglądy organizacji i dostępności usług powiatowych z uwzględnieniem zmian liczby mieszkańców, struktury wieku i kosztów funkcjonowania placówek.
- Projekty ułatwiające korzystanie z usług powiatowych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, w tym poprawa dostępności informacji i obsługi i inne.

5.3. Zwiększanie udziału mieszkańców, organizacji pozarządowych i lokalnych środowisk w sprawach powiatu, rozwój konsultacji społecznych, współpraca z młodzieżą i seniorami, wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz włączanie partnerów społecznych w przygotowywanie działań powiatowych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Prowadzenie konsultacji społecznych dotyczących najważniejszych inwestycji, dokumentów strategicznych i zmian w organizacji usług publicznych.
- Wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach rocznych i wieloletnich programów współpracy, w tym konkursów ofert i przedsięwzięć partnerskich.
- Projekty zwiększające udział młodzieży i seniorów w konsultowaniu działań powiatu oraz wzmacniające funkcjonowanie istniejących form reprezentacji tych środowisk.
- Organizacja spotkań i debat z mieszkańcami poszczególnych gmin dotyczących problemów i przedsięwzięć o znaczeniu powiatowym.
- Rozwijanie mechanizmów informowania uczestników konsultacji o sposobie wykorzystania zgłoszonych uwag i propozycji i inne.

5.4. Dalsza cyfryzacja i poprawa dostępności usług administracji powiatowej, w szczególności w zakresie geodezji, gospodarki nieruchomościami, obsługi spraw administracyjnych i poradnictwa, zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ochrony danych i bezpieczeństwa systemów informatycznych.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Rozbudowa elektronicznych usług Starostwa Powiatowego, w szczególności dotyczących geodezji, kartografii, gospodarki nieruchomościami i obsługi spraw administracyjnych.
- Integracja i aktualizacja powiatowych baz danych przestrzennych oraz rozwijanie narzędzi ułatwiających korzystanie z informacji geodezyjnej i kartograficznej.
- Modernizacja infrastruktury informatycznej starostwa i jednostek powiatowych, w tym rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo danych i odporność na cyberzagrożenia.
- Dostosowywanie stron internetowych, dokumentów elektronicznych i formularzy do wymogów dostępności cyfrowej.
- Szkolenia pracowników oraz działania informacyjne ułatwiające mieszkańcom korzystanie z elektronicznych usług administracyjnych i inne.

5.5. Zwiększanie zdolności powiatu i jego jednostek do przygotowywania i finansowania przedsięwzięć rozwojowych, pozyskiwanie środków zewnętrznych, realizacja projektów partnerskich, racjonalne gospodarowanie majątkiem oraz systematyczne monitorowanie realizacji strategii i osiąganych rezultatów.

Rodzaje przedsięwzięć:

- Podnoszenie kompetencji pracowników odpowiedzialnych za przygotowywanie wniosków, zarządzanie projektami, zamówienia publiczne i rozliczanie dofinansowania.
- Rozwijanie współpracy projektowej z gminami, jednostkami samorządowymi, organizacjami społecznymi i innymi uprawnionymi partnerami.
- Utworzenie systemu monitorowania strategii, obejmującego wskaźniki, odpowiedzialność za zbieranie danych oraz okresowe raportowanie postępów.
- Okresowa ocena skuteczności realizowanych przedsięwzięć i wykorzystywanie jej wyników przy aktualizacji priorytetów inwestycyjnych i organizacyjnych powiatu i inne.

Źródło: opracowanie własne

Wymienione rodzaje przedsięwzięć w poszczególnych celach są przykładowym, otwartym katalogiem inicjatyw możliwych do realizacji.

3.3. Wskaźniki rezultatów

Tabela 6. Rezultaty strategiczne poszczególnych celów i ich wskaźniki

Wskaźnik rezultatu	Jednostka miary	Wartość bazowa (rok 2025)	Wartość docelowa (rok 2036)
Cel strategiczny nr 1 **Zwiększenie szans mieszkańców na zatrudnienie i rozwój zawodowy**			
Odsetek uczniów i absolwentów objętych dodatkowymi stażami, praktykami lub innymi programami zawodowymi realizowanymi przez powiat	%	87,97	91,00
Liczba uczniów, którzy podnieśli swoje kwalifikacje podczas kursów zawodowych, kwalifikacyjnych i innych	osoby	1374	1450
Liczba dzieci i młodzieży objętych specjalistycznym wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	osoby	246	255
Cel strategiczny nr 2 **Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych, społecznych oraz wsparcia dzieci, rodzin i osób ze szczególnymi potrzebami**			
Liczba osób objętych specjalistyczną pomocą psychologiczną, poradnictwem i interwencją kryzysową przez jednostki powiatowe	osoby	874	927
Liczba wychowanków objętych programami usamodzielniania	osoby	7	12
Liczba osób objętych programami rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz usługami asystenckimi lub wytchnieniowymi realizowanymi przez powiat lub z jego udziałem	osoby	1916	2200

Cel strategiczny nr 3 **Poprawa dostępności transportowej, jakości infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa mieszkańców**			
Długość przebudowanych dróg powiatowych	km	0,92	50,00
Długość wybudowanych lub przebudowanych chodników oraz infrastruktury rowerowej w ciągach dróg powiatowych	km	0,13	10,00
Liczba miejscowości obsługiwanych przez powiatowy transport publiczny	sztuka	28	28
Cel strategiczny nr 4 **Ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz lepsze wykorzystanie potencjału turystycznego powiatu**			
Liczba aktywnych produktów turystycznych opracowanych z udziałem powiatu, łączących atrakcje lub usługi z co najmniej dwóch gmin	sztuka	7	10
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	sztuka	83	95
Cel strategiczny nr 5 **Zwiększenie skuteczności zarządzania rozwojem powiatu, dostępności usług administracyjnych oraz współpracy samorządowej i społecznej**			
Liczba przedsięwzięć ponadlokalnych realizowanych w danym roku wspólnie przez powiat i co najmniej jedną gminę	sztuka	1	1
Liczba systemów do elektronicznego świadczenia usług	sztuka	12	15

Źródło: opracowanie własne

4. Wymiar przestrzenny w strategii rozwoju obszaru powiatu choszczeńskiego

4.1. Struktura sieci osadniczej oraz hierarchia jednostek osadniczych

Powiat choszczeński położony jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego, na styku obszarów oddziaływania kilku ośrodków miejskich o znaczeniu regionalnym i ponadlokalnym. W strukturze osadniczej województwa zajmuje pozycję obszaru pośredniego pomiędzy silnie zurbanizowaną strefą Szczecina i Stargardu a słabiej zurbanizowanymi obszarami pojeziernymi i leśnymi południowo-wschodniej części regionu. Jego głównym ośrodkiem jest Choszczno, pełniące funkcje administracyjne i usługowe o znaczeniu ponadlokalnym, jednak powiat nie stanowi samodzielnego, zamkniętego układu funkcjonalnego. Jego rozwój jest w znacznym stopniu kształtowany przez powiązania z otaczającymi ośrodkami miejskimi i regionalnymi rynkami pracy.

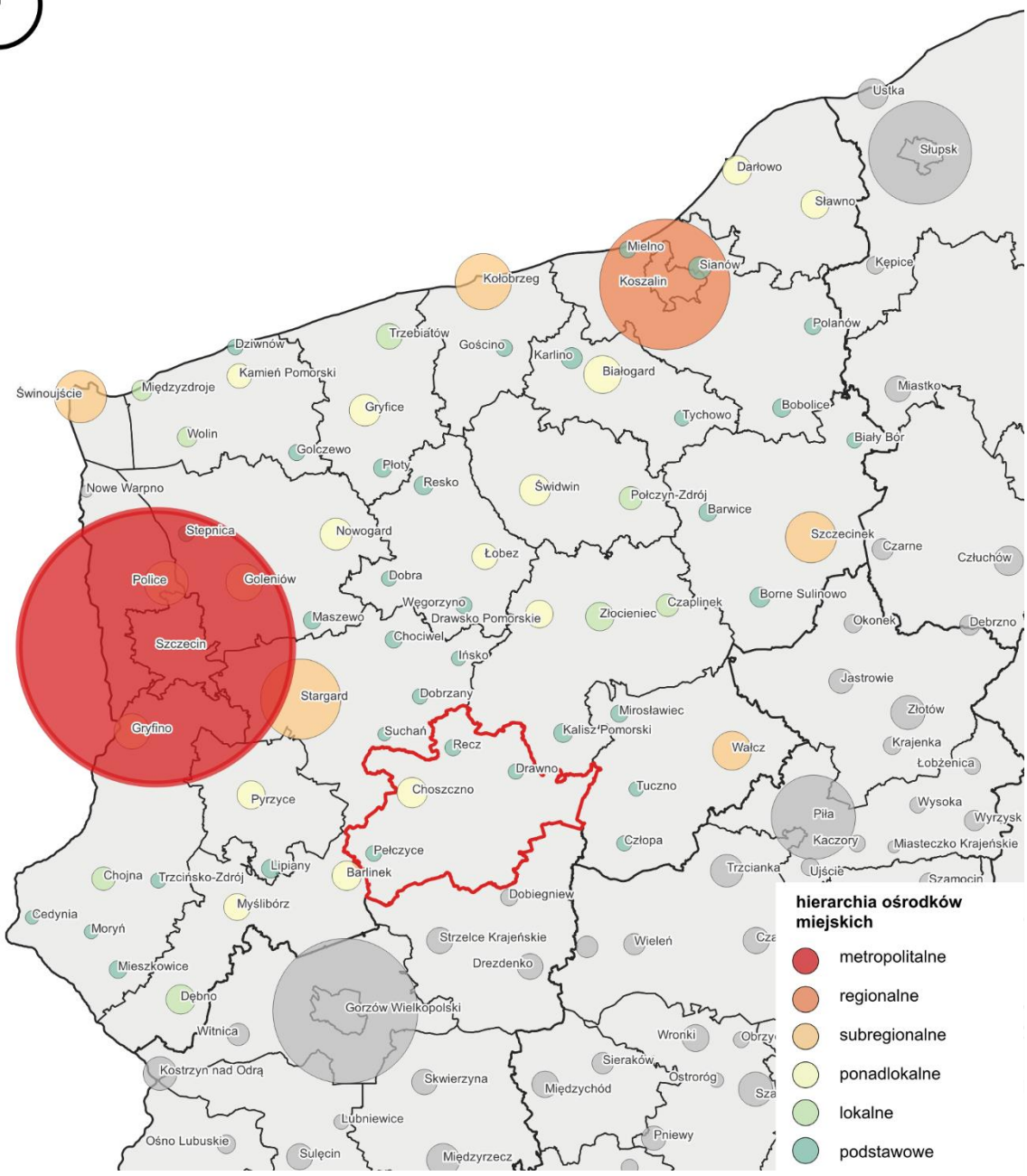
Najważniejszym zewnętrznym ośrodkiem oddziaływania jest Szczecin, będący stolicą województwa oraz głównym centrum administracyjnym, gospodarczym, akademickim i usługowym regionu. Szczególne znaczenie ma również Stargard, położony w bezpośrednim sąsiedztwie powiatu, stanowiący ważny ośrodek zatrudnienia, usług i szkolnictwa ponadpodstawowego. Powiązania z tymi miastami mają charakter funkcjonalny i transportowy, a ich znaczenie wzmacnia przebieg linii kolejowej nr 351 oraz dostępność krajowego układu drogowego. Stargard i Szczecin stanowią istotne kierunki dojazdów do pracy, edukacji i usług wyższego rzędu, uzupełniając ofertę dostępną na terenie powiatu.

Ważnym kierunkiem powiązań zewnętrznych jest również Gorzów Wielkopolski, pełniący funkcję dużego ośrodka miejskiego w sąsiednim województwie lubuskim. Jego oddziaływanie obejmuje przede wszystkim dostęp do rynku pracy, usług specjalistycznych i funkcji gospodarczych. Istotne znaczenie mają także mniejsze miasta położone w otoczeniu powiatu, w szczególności Barlinek, Kalisz Pomorski, Pyrzyce i Strzelce Krajeńskie. Oddziaływanie tych ośrodków jest zróżnicowane przestrzennie i szczególnie widoczne w gminach położonych peryferyjnie względem Choszczna. Barlinek stanowi ważny punkt odniesienia dla gminy Pełczyce, natomiast Kalisz Pomorski dla gminy Drawno. Oznacza to, że zewnętrzne powiązania funkcjonalne powiatu mają charakter wielokierunkowy i nie ograniczają się do relacji z jego głównym ośrodkiem.

Strukturę osadniczą powiatu tworzą cztery miasta – Choszczno, Recz, Pełczyce i Drawno - oraz sieć miejscowości wiejskich rozmieszczonych na obszarze sześciu gmin. Układ osadniczy

powiatu ma charakter hierarchiczny, z wyraźną dominacją Choszczna jako głównego ośrodka ponadlokalnego oraz siecią uzupełniających ośrodków lokalnych. Pozostałe miasta pełnią funkcje lokalnych centrów obsługi mieszkańców, natomiast Bierzwnik i Krzęcin stanowią podstawowe ośrodki usługowe w gminach wiejskich (rys. 2).

Ryc. 2. Struktura miast w otoczeniu powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz PZPWZ

Choszczno jest ośrodkiem ponadlokalnym, skupiającym najważniejsze funkcje administracyjne, edukacyjne, zdrowotne i usługowe o zasięgu powiatowym. Jego położenie w strukturze osadniczej oraz powiązania transportowe sprzyjają koncentracji usług publicznych i obsłudze mieszkańców pozostałych gmin. Miasto stanowi również główny ośrodek aktywności gospodarczej i ważny węzeł komunikacyjny powiatu. Szczególne znaczenie ma jego położenie przy linii kolejowej nr 351, zapewniającej bezpośrednie powiązania ze Stargardem, Szczecinem i Poznaniem.

Recz, Pełczyce i Drawno pełnią funkcje ośrodków lokalnych, zapewniających podstawową obsługę administracyjną, handlową, edukacyjną i społeczną mieszkańców swoich gmin oraz otaczających je obszarów wiejskich. Ich znaczenie wynika z rozmieszczenia w różnych częściach powiatu i uzupełniania funkcji Choszczna. Recz wyróżnia się położeniem w północnej części powiatu, w sąsiedztwie ważnego korytarza transportowego drogi krajowej nr 10 i realizowanej drogi ekspresowej S10. Pełczyce pełnią funkcję lokalnego centrum obsługi zachodniej części powiatu, natomiast Drawno stanowi ośrodek usługowy dla jego wschodniej części, charakteryzującej się dużym udziałem terenów leśnych i przyrodniczych. Bierzwnik i Krzęcin, jako siedziby gmin wiejskich, koncentrują podstawowe usługi publiczne i działalność gospodarczą w skali lokalnej.

Sieć osadniczą uzupełniają liczne wsie i mniejsze miejscowości, których funkcje związane są przede wszystkim z rolnictwem, leśnictwem oraz mieszkalnictwem. W zachodniej i centralnej części powiatu, zwłaszcza na obszarach gmin Choszczno, Pełczyce, Krzęcin i Recz, struktura osadnicza powiązana jest z dominującym użytkowaniem rolniczym. We wschodniej i południowo-wschodniej części powiatu, obejmującej przede wszystkim gminy Drawno i Bierzwnik, większe znaczenie mają funkcje leśne, przyrodnicze i rekreacyjne. Zróżnicowanie to wpływa na rozmieszczenie miejscowości, charakter zabudowy oraz dostępność infrastruktury i usług.

Docelowy układ osadniczy powiatu powinien opierać się na wzmacnianiu ponadlokalnych funkcji Choszczna, utrzymaniu i rozwijaniu podstawowych funkcji usługowych pozostałych ośrodków gminnych oraz poprawie ich wzajemnej dostępności transportowej. Istotne jest również zachowanie istniejącej sieci osadniczej obszarów wiejskich, przy koncentracji nowego zagospodarowania przede wszystkim w obrębie ukształtowanych jednostek osadniczych i ograniczaniu rozpraszania zabudowy.

W wymiarze ponadlokalnym szczególnego znaczenia nabiera wzmacnianie powiązań funkcjonalnych i transportowych ze Stargardem, Szczecinem i Gorzowem Wielkopolskim oraz sąsiednimi ośrodkami lokalnymi. Rozwój powiatu powinien wykorzystywać korzyści wynikające z dostępności zewnętrznych rynków pracy, usług i infrastruktury, przy jednoczesnym wzmacnianiu własnej bazy gospodarczej i usługowej. Istotnym kierunkiem jest również poprawa dostępności transportowej miejscowości położonych peryferyjnie

względem Choszczna, tak aby wielokierunkowy charakter powiązań zewnętrznych sprzyjał spójności przestrzennej i rozwojowi całego powiatu.

4.2. System powiązań przyrodniczych

System powiązań przyrodniczych powiatu choszczeńskiego stanowi jeden z podstawowych elementów jego struktury funkcjonalno-przestrzennej. Tworzą go rozległe kompleksy leśne, doliny rzeczne, jeziora, torfowiska, obszary źródliskowe oraz tereny otwarte, zapewniające ciągłość procesów ekologicznych w skali lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej. Szczególne znaczenie mają Puszcza Drawska we wschodniej i południowo-wschodniej części powiatu oraz fragmenty Puszczy Barlineckiej w części zachodniej. Wraz z systemem dolin rzecznych i jezior tworzą one podstawową zielono-błękitną strukturę przestrzenną powiatu, łączącą jego najcenniejsze obszary przyrodnicze z terenami położonymi poza granicami administracyjnymi.

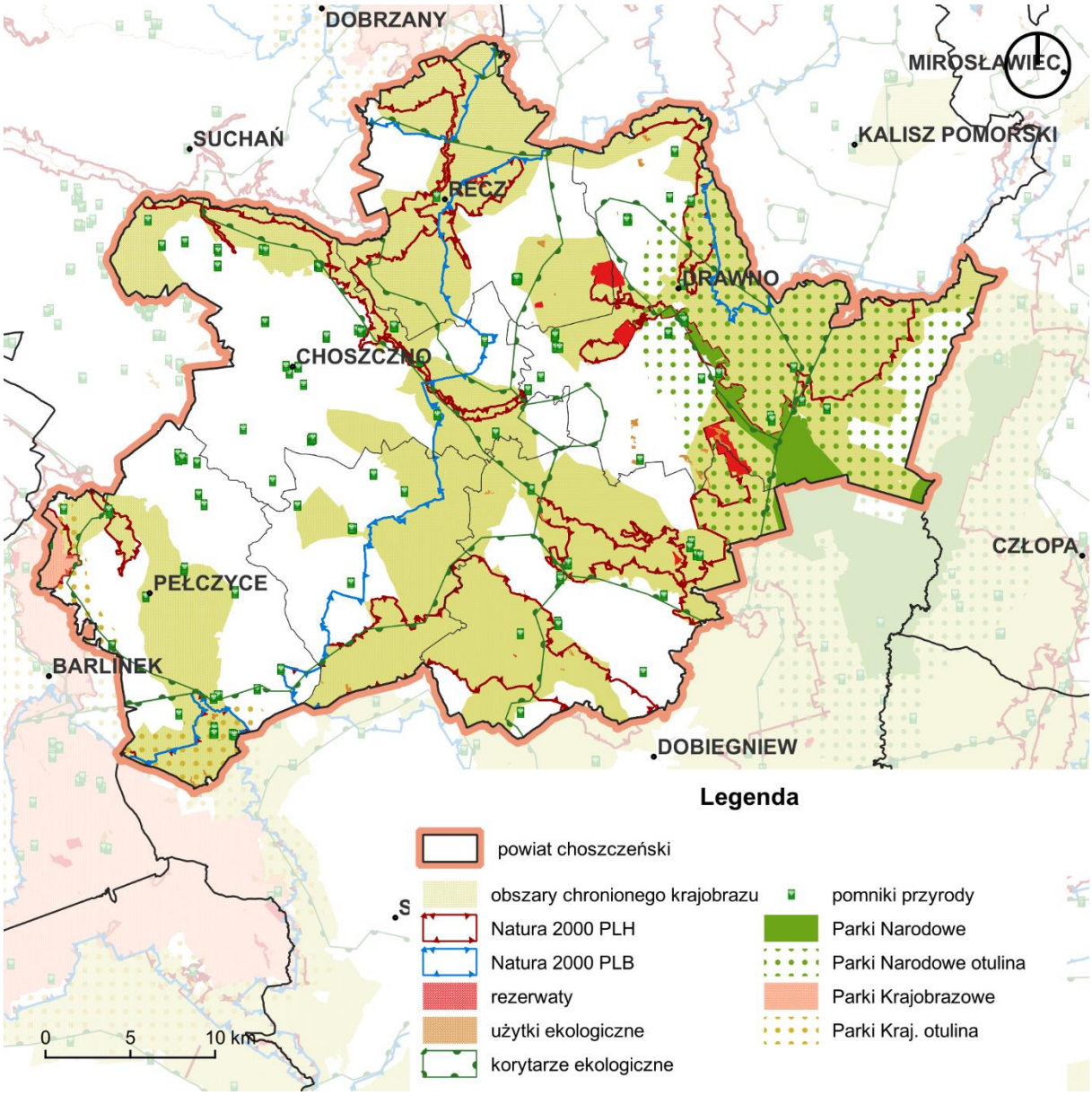
Najważniejszym elementem systemu przyrodniczego jest Puszcza Drawska, stanowiąca rozległy kompleks leśny o znaczeniu ponadregionalnym. Jej obszar obejmuje zróżnicowane siedliska leśne, jeziora, torfowiska, tereny podmokłe oraz doliny rzeczne, w tym dolinę Drawy i jej dopływów. Puszcza Drawska pełni funkcję jednego z głównych obszarów węzłowych sieci ekologicznej tej części kraju, zapewniając warunki do zachowania różnorodności biologicznej oraz migracji gatunków. Jej ciągłość przestrzenna wykracza poza granice powiatu choszczeńskiego, tworząc powiązania przyrodnicze z sąsiednimi obszarami województwa zachodniopomorskiego, lubuskiego i wielkopolskiego.

Szczególną rangę w tym systemie ma Drawieński Park Narodowy, obejmujący najcenniejsze fragmenty Puszczy Drawskiej. W granicach powiatu choszczeńskiego znajduje się około 1 901 ha parku, położonych na terenie gmin Drawno i Bierzwnik. Ochroną objęte są przede wszystkim ekosystemy leśne, doliny Drawy i Płocicznej, jeziora, torfowiska oraz siedliska źródliskowe i wodno-błotne. Park stanowi najważniejszy obszar ochrony przyrody w powiecie, a zarazem element większego systemu ekologicznego, którego funkcjonowanie zależy od zachowania powiązań z otaczającymi kompleksami leśnymi i dolinami rzecznymi. Szczególnego znaczenia nabiera zatem ochrona ciągłości siedlisk w otoczeniu parku oraz ograniczanie presji inwestycyjnej i turystycznej na jego najcenniejsze fragmenty.

W zachodniej części powiatu ważną rolę odgrywają fragmenty Puszczy Barlineckiej, powiązane przestrzennie z Barlinecko-Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym. W granicach powiatu znajduje się około 474 ha tego parku. Kompleksy leśne związane z Puszczą Barlinecką stanowią istotny element regionalnego systemu przyrodniczego, łączącego obszary pojezierne i leśne południowo-zachodniej części województwa

zachodniopomorskiego z terenami województwa lubuskiego. Ich znaczenie wynika zarówno z wartości siedliskowych, jak i funkcji krajobrazowych, retencyjnych i rekreacyjnych (rys. 3).

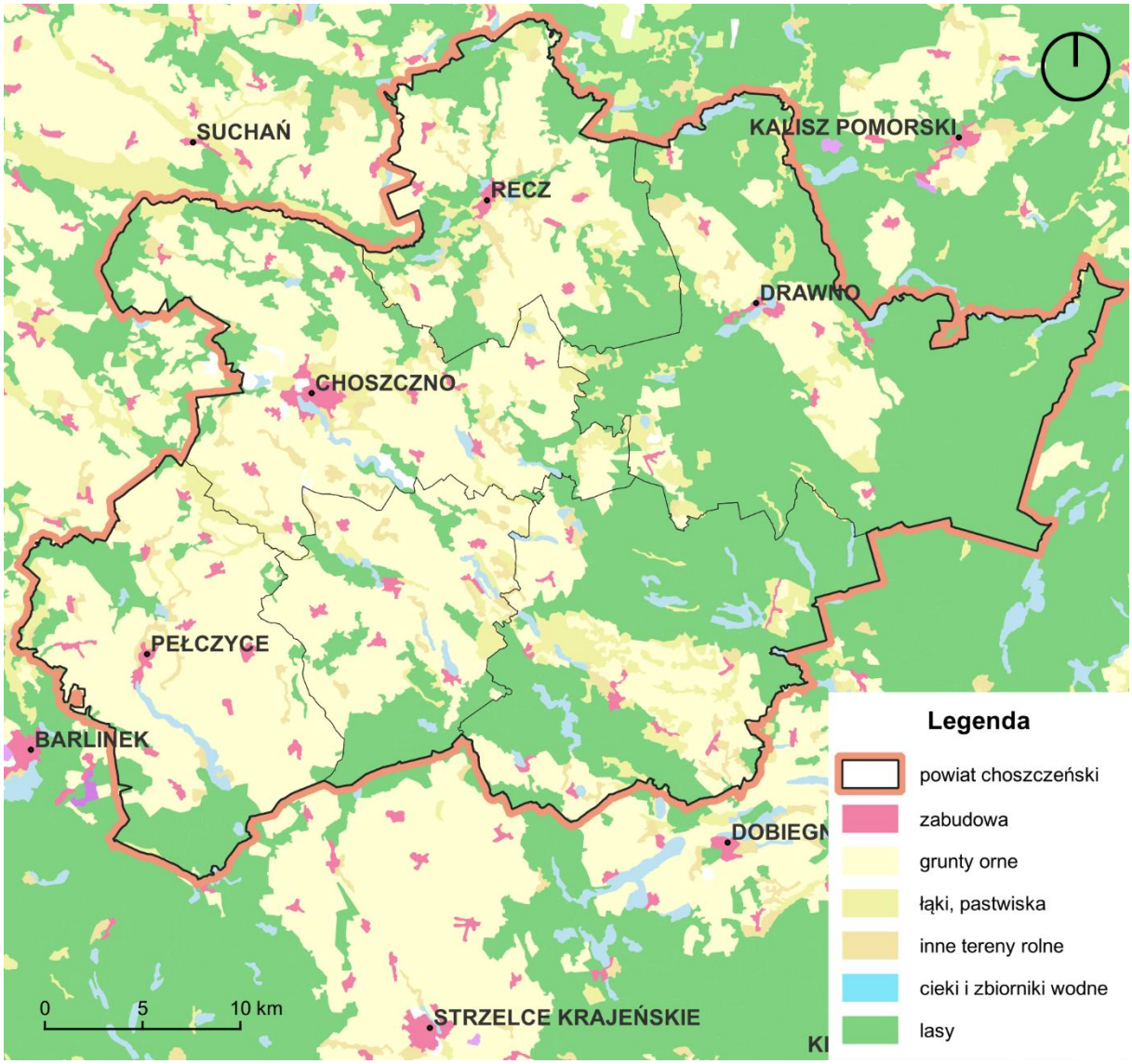
Ryc. 3. Formy ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Głównymi osiami powiązań przyrodniczych powiatu są doliny Drawy, Iny i Płoni wraz z ich dopływami, terenami podmokłymi i zbiornikami wodnymi. Doliny te pełnią funkcje korytarzy ekologicznych, umożliwiających przemieszczanie się gatunków oraz zachowanie ciągłości siedlisk wodnych, nadwodnych i lądowych. Szczególne znaczenie ma dolina Drawy, powiązana z obszarem Drawieńskiego Parku Narodowego i kompleksami Puszczy Drawskiej. Doliny Iny i Płoni tworzą natomiast ważne powiązania ekologiczne w zachodniej i północnej części powiatu, łącząc jego obszary przyrodnicze z systemami dolinnymi wykraczającymi poza granice administracyjne (rys. 4).

Ryc. 4. Klasy pokrycia terenu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CLC_2018. Projekt Corine Land Cover 2018 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska clc.gios.gov.pl

Istotnym elementem zielono-błękitnej struktury powiatu jest również system jezior polodowcowych, obejmujący 111 zbiorników o powierzchni przekraczającej 1 ha. Jeziora wraz z otaczającymi je terenami leśnymi, podmokłymi i rolniczymi stanowią ważne obszary koncentracji różnorodności biologicznej oraz elementy naturalnej retencji. Ich znaczenie wykracza poza funkcje przyrodnicze, ponieważ współtworzą charakterystyczny krajobraz pojezierny powiatu i stanowią podstawę rozwoju turystyki oraz rekreacji. Zachowanie wartości tych obszarów wymaga ochrony stref przybrzeżnych, ograniczania nadmiernej zabudowy rekreacyjnej oraz poprawy jakości wód powierzchniowych.

Wysoką rangę przyrodniczą powiatu potwierdza rozbudowany system obszarowych form ochrony przyrody. Obszary objęte ochroną prawną zajmują 54,6% powierzchni powiatu, co stanowi udział znacznie wyższy od średniej wojewódzkiej i krajowej. Oprócz Drawieńskiego Parku Narodowego i fragmentu Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego ważną rolę odgrywa pięć obszarów chronionego krajobrazu: „D" Choszczno–Drawno, „E" Korytnica Rzeka, „Dominikowo–Niemieńsko", „F" Bierzwnik oraz „C" Barlinek. Obejmują one rozległe kompleksy leśne, doliny rzeczne, jeziora i tereny rolnicze, zapewniając ochronę walorów krajobrazowych oraz zachowanie powiązań pomiędzy najcenniejszymi elementami systemu przyrodniczego.

Istotnym uzupełnieniem tego systemu jest sieć Natura 2000, obejmująca na terenie powiatu siedem specjalnych obszarów ochrony siedlisk oraz trzy obszary specjalnej ochrony ptaków. Do najważniejszych należą obszary związane z Puszczą Drawską, dolinami Drawy, Iny i Płoni, Lasami Bierzwnickimi, Ostoją Barlinecką oraz Pojezierzem Ińskim. Ich rozmieszczenie potwierdza ponadlokalne znaczenie powiatu dla zachowania siedlisk leśnych, wodnych i torfowiskowych oraz ochrony gatunków związanych z rozległymi kompleksami leśnymi i terenami podmokłymi. System ochrony uzupełniają rezerwaty przyrody, użytki ekologiczne i pomniki przyrody, zabezpieczające szczególnie wartościowe fragmenty lokalnych ekosystemów.

Ważną rolę w strukturze przyrodniczej powiatu odgrywają także tereny rolnicze, dominujące w jego centralnej, zachodniej i południowo-zachodniej części. Wraz z zadrzewieniami śródpolnymi, miedzami, niewielkimi kompleksami leśnymi, oczkami wodnymi i dolinami mniejszych cieków tworzą one mozaikę siedlisk oraz powiązania ekologiczne pomiędzy większymi obszarami przyrodniczymi. Zachowanie tych elementów ma szczególne znaczenie w krajobrazie intensywnie użytkowanym rolniczo, gdzie pełnią one funkcje przyrodnicze, retencyjne i klimatyczne.

System przyrodniczy powiatu pełni również istotną funkcję w zakresie adaptacji do zmian klimatu. Kompleksy leśne, jeziora, torfowiska, doliny rzeczne i tereny podmokłe uczestniczą w retencjonowaniu wody, ograniczaniu skutków suszy oraz łagodzeniu lokalnych warunków klimatycznych. Wobec obserwowanych okresowych niedoborów wody i intensywnych opadów szczególnego znaczenia nabiera ochrona naturalnych obszarów retencyjnych, zachowanie terenów podmokłych oraz rozwój rozwiązań zwiększających zdolność krajobrazu do zatrzymywania wody.

Docelowe kształtowanie systemu powiązań przyrodniczych powinno opierać się na zachowaniu ciągłości Puszczy Drawskiej i Puszczy Barlineckiej, ochronie dolin rzecznych i systemu jezior oraz utrzymaniu powiązań ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi i pozostałymi terenami otwartymi. Szczególnej ochrony wymagają obszar Drawieńskiego Parku Narodowego i jego otoczenie, tereny podmokłe, torfowiska, obszary źródliskowe oraz strefy przybrzeżne jezior. Rozwój nowej zabudowy, infrastruktury transportowej

i technicznej oraz instalacji odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych i ograniczanie fragmentacji siedlisk.

Istotnym kierunkiem pozostaje również wykorzystanie walorów przyrodniczych powiatu dla rozwoju turystyki i rekreacji, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Rozwój infrastruktury turystycznej powinien koncentrować się przede wszystkim w istniejących miejscowościach i obszarach zagospodarowania rekreacyjnego, z ograniczaniem presji na najcenniejsze przyrodniczo fragmenty kompleksów leśnych, dolin rzecznych i jezior. Tak kształtowany system przyrodniczy powinien stanowić trwałą podstawę rozwoju przestrzennego powiatu, łącząc funkcje ekologiczne, krajobrazowe, retencyjne i rekreacyjne.

4.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowej

Podstawowy układ transportowy powiatu choszczeńskiego tworzą droga krajowa nr 10, drogi wojewódzkie nr 122, 151, 160 i 175, sieć dróg powiatowych i gminnych oraz linie kolejowe nr 351 i 403. Układ ten zapewnia powiązania pomiędzy ośrodkami powiatu oraz dostęp do Szczecina, Stargardu, Poznania, Piły i innych ośrodków regionalnych. Głównym węzłem komunikacyjnym powiatu jest Choszczno, natomiast istotną rolę w obsłudze powiązań ponadlokalnych pełni również Recz.

Najważniejszym drogowym korytarzem ponadlokalnym jest droga krajowa nr 10, przebiegająca przez północną część powiatu, w granicach gmin Recz i Drawno. Zapewnia ona połączenia w kierunku Szczecina i Stargardu oraz Wałcza, Piły i Bydgoszczy. Istotne znaczenie dla przyszłej dostępności transportowej powiatu ma realizowana droga ekspresowa S10, która przejmie znaczną część ruchu tranzytowego i wzmocni powiązania z krajową siecią transportową. Układ dróg wojewódzkich, koncentrujący się przede wszystkim w Choszcznie, zapewnia połączenia pomiędzy poszczególnymi częściami powiatu oraz z sąsiednimi ośrodkami.

Ważnym elementem systemu transportowego jest sieć dróg powiatowych, zapewniająca obsługę miejscowości wiejskich oraz powiązania z ośrodkami gminnymi i głównymi trasami ponadlokalnymi. Jej długość wynosi około 469 km, przy czym znaczna część wymaga przebudowy i poprawy parametrów technicznych. Szczególne znaczenie ma modernizacja odcinków zapewniających dostęp do Choszczna, siedzib pozostałych gmin, stacji kolejowych oraz przyszłego korytarza drogi ekspresowej S10.

Podstawową osią kolejową powiatu jest linia nr 351 Poznań Główny–Szczecin Główny, przebiegająca przez Choszczno i Bierzwnik. Stanowi ona część międzynarodowego korytarza E59 i sieci TEN-T, zapewniając połączenia regionalne, dalekobieżne i towarowe. Drugim ważnym elementem jest linia kolejowa nr 403 Piła Północ-Ulikowo, przebiegająca przez

gminę Recz. Obie linie tworzą podstawę kolejowej dostępności zewnętrznej powiatu, przy czym Choszczno pełni funkcję głównego węzła kolejowego.

System transportu zbiorowego uzupełnia komunikacja autobusowa, której układ ma charakter promienisty, z Choszcznem jako głównym ośrodkiem przesiadkowym i punktem docelowym połączeń z pozostałymi gminami. Dostępność transportu publicznego jest jednak zróżnicowana, szczególnie na obszarach wiejskich. Istotnym kierunkiem rozwoju pozostaje integracja połączeń autobusowych i kolejowych oraz poprawa dostępności komunikacyjnej mniejszych miejscowości.

Docelowy układ transportowy powiatu powinien opierać się na wykorzystaniu potencjału drogi ekspresowej S10 i istniejących linii kolejowych, przy jednoczesnym wzmacnianiu powiązań wewnętrznych. Priorytetowe znaczenie ma poprawa stanu dróg powiatowych, dostępności ośrodków gminnych i węzłów transportowych oraz rozwój bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej. Działania te powinny sprzyjać integracji przestrzennej powiatu, poprawie bezpieczeństwa ruchu i ograniczaniu wykluczenia komunikacyjnego.

4.4. Główne elementy infrastruktury technicznej

System infrastruktury technicznej powiatu choszczeńskiego obejmuje sieci wodociągowe i kanalizacyjne, infrastrukturę elektroenergetyczną, gazową, ciepłowniczą i telekomunikacyjną oraz system gospodarki odpadami. Jego rozwój jest przestrzennie zróżnicowany, a największa koncentracja infrastruktury występuje w miastach i większych miejscowościach. Dostępność sieci technicznych oraz możliwości ich rozbudowy stanowią istotne uwarunkowanie rozwoju osadnictwa, działalności gospodarczej i nowych inwestycji.

System zaopatrzenia w wodę opiera się na lokalnych ujęciach wód podziemnych oraz sieciach wodociągowych obsługujących poszczególne gminy. Stopień zwodociągowania powiatu wynosi ponad 92%, natomiast dostępność kanalizacji sanitarnej jest bardziej zróżnicowana, szczególnie na obszarach wiejskich o rozproszonej zabudowie. Podstawę gospodarki ściekowej tworzą oczyszczalnie ścieków i powiązane z nimi systemy kanalizacyjne, uzupełniane przez rozwiązania indywidualne. Istotnym kierunkiem rozwoju pozostaje modernizacja istniejącej infrastruktury oraz rozbudowa kanalizacji na terenach, gdzie jest to uzasadnione przestrzennie i ekonomicznie, zwłaszcza w otoczeniu jezior i cieków wodnych.

Podstawę systemu elektroenergetycznego tworzą linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze. Do najważniejszych elementów należą GPZ Choszczno I, Choszczno II i Recz, powiązane z regionalną siecią elektroenergetyczną liniami 110 kV. Infrastruktura ta zapewnia zasilanie odbiorców oraz stanowi podstawę rozwoju nowych źródeł wytwarzania energii. Możliwości dalszej rozbudowy systemu,

szczególnie w zakresie przyłączania dużych instalacji odnawialnych źródeł energii, uzależnione są od dostępnych mocy przyłączeniowych i modernizacji sieci.

Istotnym i rozwijającym się elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej powiatu są instalacje odnawialnych źródeł energii, przede wszystkim farmy fotowoltaiczne i elektrownie wiatrowe. Według danych Urzędu Regulacji Energetyki z czerwca 2026 r. na terenie powiatu funkcjonowało 58 instalacji OZE o łącznej mocy około 171 MW, w tym około 118 MW instalacji fotowoltaicznych i 53 MW elektrowni wiatrowych. Największa koncentracja źródeł odnawialnych występuje w gminach Krzęcin, Recz i Choszczno. W gminie Krzęcin szczególne znaczenie ma energetyka wiatrowa, natomiast w gminach Recz i Choszczno dominują instalacje fotowoltaiczne, w tym większe zespoły zlokalizowane w rejonie Rajska i Stradzewa. Mniejsze skupiska instalacji występują również w pozostałych częściach powiatu.

Dalszy rozwój energetyki odnawialnej stanowi jeden z istotnych kierunków przekształceń przestrzennych powiatu. Dotyczy to zarówno rozwoju istniejących koncentracji instalacji fotowoltaicznych i wiatrowych, jak i możliwości wykorzystania innych źródeł energii, w tym biomasy oraz potencjalnych zasobów geotermalnych w rejonie Choszczna. Lokalizacja nowych instalacji powinna uwzględniać możliwości przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, ochronę gruntów rolnych o wyższej wartości produkcyjnej, zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego oraz ograniczanie konfliktów przestrzennych i krajobrazowych. Szczególne znaczenie ma koordynacja rozwoju OZE z rozbudową infrastruktury elektroenergetycznej.

System infrastruktury technicznej uzupełniają sieci gazowe, lokalne i indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło, infrastruktura telekomunikacyjna oraz obiekty gospodarki odpadami. Ich rozwój powinien następować w powiązaniu z istniejącą strukturą osadniczą i kierunkami zagospodarowania przestrzennego, przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności energetycznej oraz wykorzystania niskoemisyjnych źródeł ciepła.

Docelowy rozwój infrastruktury technicznej powiatu powinien koncentrować się na modernizacji istniejących sieci, poprawie dostępności usług infrastrukturalnych na obszarach wiejskich oraz dostosowaniu systemu elektroenergetycznego do postępującej transformacji energetycznej. Istotne pozostaje również rozwijanie infrastruktury retencyjnej i systemów gospodarowania wodami opadowymi, zwiększających odporność powiatu na skutki zmian klimatu. Rozbudowa infrastruktury powinna być skoordynowana z rozwojem osadnictwa i działalności gospodarczej, przy zachowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych powiatu.

4.5. Główne elementy infrastruktury społecznej

System infrastruktury społecznej powiatu choszczeńskiego obejmuje placówki edukacyjne, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji oraz instytucje administracji i bezpieczeństwa publicznego. Jego struktura ma charakter hierarchiczny, z wyraźną koncentracją usług ponadlokalnych w Choszcznie oraz siecią ośrodków lokalnych w Reczu, Pełczycach, Drawnie, Bierzwniku i Krzęcinie. Rozmieszczenie infrastruktury społecznej odpowiada zasadniczo strukturze osadniczej powiatu, przy czym dostępność poszczególnych usług jest zróżnicowana, szczególnie na obszarach wiejskich.

Choszczno pełni funkcję głównego centrum administracyjnego i usługowego powiatu, skupiającego instytucje o znaczeniu ponadlokalnym. Koncentrują się tu najważniejsze placówki szkolnictwa ponadpodstawowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz administracji publicznej. Szczególne znaczenie mają Starostwo Powiatowe, szpital powiatowy oraz placówki edukacyjne obsługujące młodzież z różnych części powiatu. Koncentracja tych funkcji wzmacnia rolę Choszczna jako podstawowego ośrodka świadczenia usług publicznych dla mieszkańców wszystkich sześciu gmin.

Pozostałe miasta oraz miejscowości gminne pełnią funkcje lokalnych centrów usługowych, zapewniających dostęp do podstawowej edukacji, opieki zdrowotnej, administracji, kultury i aktywności społecznej. Ważnymi elementami tej struktury są szkoły podstawowe, przedszkola, placówki podstawowej opieki zdrowotnej, biblioteki, domy i ośrodki kultury oraz obiekty sportowe. Ich rozmieszczenie umożliwia zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców w obrębie poszczególnych gmin, ograniczając konieczność codziennych dojazdów do Choszczna.

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, obejmujący placówki o znaczeniu powiatowym i lokalnym. Szczególne znaczenie ma zapewnienie dostępności usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych i wspierających osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. W warunkach postępujących zmian demograficznych ważnym kierunkiem rozwoju pozostaje dostosowywanie istniejącej infrastruktury do rosnącego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i zdrowotne.

System infrastruktury społecznej uzupełniają obiekty kultury, sportu i rekreacji, rozmieszczone w poszczególnych gminach. Szczególną rolę odgrywają obiekty sportowe i tereny rekreacyjne związane z jeziorami, kompleksami leśnymi oraz szlakami turystycznymi. Stanowią one ważny element jakości życia mieszkańców, a jednocześnie wspierają rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych powiatu.

Docelowy rozwój infrastruktury społecznej powinien opierać się na wzmacnianiu ponadlokalnych funkcji Choszczna, utrzymaniu i rozwijaniu podstawowych usług

w pozostałych ośrodkach gminnych oraz poprawie ich dostępności z obszarów wiejskich. Priorytetowe znaczenie ma modernizacja i racjonalne wykorzystanie istniejących obiektów, dostosowywanie oferty usługowej do zmian demograficznych oraz zapewnienie dogodnych powiązań transportowych pomiędzy miejscem zamieszkania a ośrodkami koncentracji usług publicznych. Rozwój infrastruktury społecznej powinien być skoordynowany z kierunkami rozwoju osadnictwa, sprzyjając ograniczaniu dysproporcji przestrzennych w dostępie do usług.

4.6. Docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej powiatu choszczeńskiego

Docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej powiatu choszczeńskiego zakłada zachowanie jego rolniczo-leśnego charakteru, przy jednoczesnym wzmacnianiu funkcji osadniczych, gospodarczych, usługowych i turystycznych. Podstawą modelu jest wykorzystanie zróżnicowanych potencjałów poszczególnych części powiatu, poprawa powiązań funkcjonalnych i transportowych oraz ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Głównym ośrodkiem organizującym strukturę przestrzenną powiatu pozostanie Choszczno, skupiające funkcje administracyjne, edukacyjne, zdrowotne i gospodarcze o znaczeniu ponadlokalnym. Układ ten uzupełniają Recz, Pełczyce i Drawno oraz ośrodki gminne Bierzwnik i Krzęcin, zapewniające podstawową obsługę mieszkańców. Istotnym kierunkiem rozwoju jest wzmacnianie funkcji tych ośrodków oraz poprawa dostępności usług publicznych, szczególnie dla mieszkańców obszarów wiejskich.

W strukturze funkcjonalnej powiatu zachowany zostanie podział na obszary o dominujących funkcjach rolniczych w części zachodniej i centralnej oraz obszary leśne, przyrodnicze i turystyczno-rekreacyjne we wschodniej i południowo-wschodniej części. Na terenach rolniczych priorytetem będzie ochrona przestrzeni produkcyjnej i rozwój działalności wykorzystującej lokalne zasoby, natomiast na obszarach leśno-jeziornych – rozwój turystyki i rekreacji dostosowany do wymogów ochrony środowiska.

Podstawowym elementem struktury przyrodniczej pozostaną kompleksy Puszczy Drawskiej i Puszczy Barlineckiej, doliny Drawy, Iny i Płoni oraz system jezior i terenów podmokłych. Ich ochrona powinna zapewniać ciągłość korytarzy ekologicznych, zachowanie walorów krajobrazowych i zwiększanie naturalnej retencji. Rozwój nowego zagospodarowania powinien ograniczać fragmentację siedlisk oraz presję inwestycyjną na najcenniejsze obszary przyrodnicze.

Docelowy układ transportowy powinien wzmacniać powiązania pomiędzy Choszcznem a pozostałymi ośrodkami gminnymi oraz poprawiać dostępność zewnętrzną powiatu. Szczególne znaczenie ma wykorzystanie potencjału drogi ekspresowej S10, linii kolejowych nr 351 i 403 oraz modernizacja sieci dróg powiatowych. Ważnym kierunkiem pozostaje również rozwój i integracja transportu zbiorowego, ograniczające wykluczenie komunikacyjne mieszkańców mniejszych miejscowości.

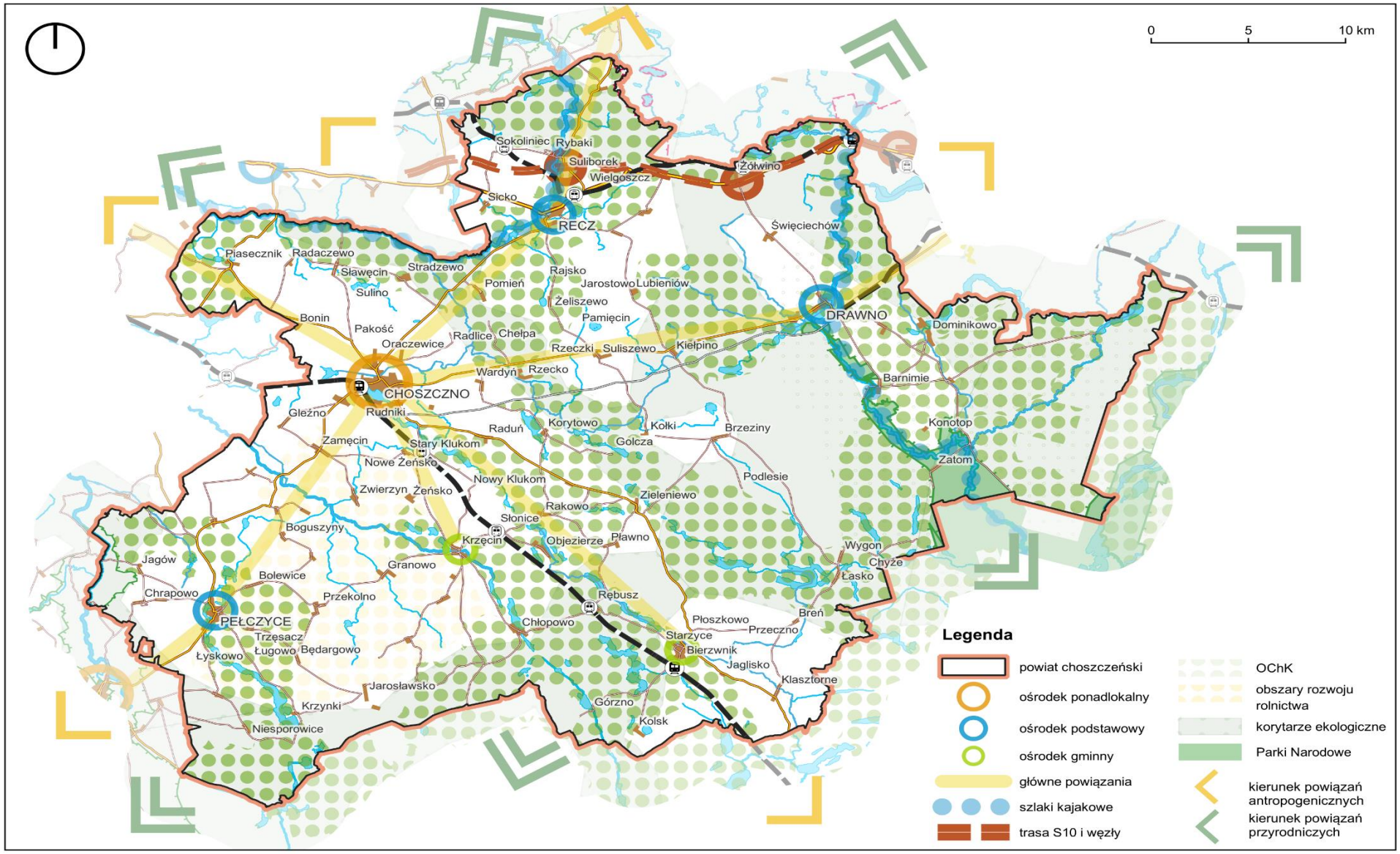
Rozwój funkcji gospodarczych powinien koncentrować się przede wszystkim w istniejących ośrodkach osadniczych i w powiązaniu z głównymi korytarzami transportowymi. Istotnym elementem struktury przestrzennej pozostanie energetyka odnawialna, rozwijająca się szczególnie w gminach Krzęcin, Recz i Choszczno. Lokalizacja nowych inwestycji powinna uwzględniać możliwości infrastrukturalne, ochronę wartościowych gruntów rolnych oraz ograniczanie konfliktów przestrzennych i krajobrazowych.

Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej powinien być skoordynowany z istniejącą siecią osadniczą, przy preferowaniu modernizacji istniejących zasobów i koncentracji nowej zabudowy na terenach wyposażonych w infrastrukturę. Szczególne znaczenie mają poprawa dostępności usług publicznych, modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i energetycznej oraz dostosowanie infrastruktury społecznej do zmian demograficznych.

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna powiatu powinna tworzyć spójny układ wzajemnie uzupełniających się ośrodków osadniczych, obszarów rolniczych, leśnych i turystycznych, powiązanych siecią transportową i systemem przyrodniczym. Podstawowym kierunkiem rozwoju pozostaje wzmacnianie tych powiązań, przy zachowaniu charakterystycznego krajobrazu i wysokich walorów środowiska przyrodniczego powiatu (rys. 5).

Ryc. 5. Model funkcjonalno-przestrzenny powiatu choszczeńskiego

Źródło: opracowanie własne

0
5
10 km
RECZ
CHOSZCZNO
PEŁCZYCE
DRAWNO
Sokoliniec
Rybaki
Suliborek
Wielgoszcz
Żółwino
Sicko
Święciechów
Piasecznik
Radaczewo
Sławęcin
Stradzewo
Sulino
Pomień
Rajsko
Jarostowo
Lubieniów
Żeliszewo
Pamięcin
Bonin
Pakość
Oraczewice
Radlice
Chełpa
Rzeczki
Suliszewo
Kiełpino
Dominikowo
Wardyń
Rzecko
Barnimie
Gleźno
Rudniki
Raduń
Korytowo
Kołki
Brzeziny
Konotop
Zamęcin
Stary Klukom
Golcza
Zatom
Nowe Żeńsko
Nowy Klukom
Podlesie
Zwierzyn
Żeńsko
Zieleniewo
Rakowo
Słonice
Boguszyny
Krzęcin
Objezierze
Pławno
Wygon
Chyże
Jagów
Granowo
Łasko
Bolewice
Chrapowo
Przekolno
Rębusz
Bręń
Trzęsacz
Chłopowo
Płoszkowo
Przeczno
Łyskowo
Ługowo
Będargowo
Starzyce
Bierzwnik
Jaglisko
Klasztorne
Jarosławsko
Krzynki
Górzno
Kolsk
Niesporowice
Legenda
powiat choszczeński
ośrodek ponadlokalny
ośrodek podstawowy
ośrodek gminny
główne powiązania
szlaki kajakowe
trasa S10 i węzły
OChK
obszary rozwoju rolnictwa
korytarze ekologiczne
Parki Narodowe
kierunek powiązań antropogenicznych
kierunek powiązań przyrodniczych

4.7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej powiatu choszczeńskiego wynikają z jego zróżnicowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej, w której istotną rolę odgrywają tereny rolnicze, rozległe kompleksy leśne, jeziora oraz obszary objęte ochroną przyrody. Podstawowym kierunkiem działań powinno być równoważenie potrzeb rozwoju osadnictwa, gospodarki i infrastruktury z ochroną zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i rolniczych.

Przedstawione rekomendacje mają charakter kierunkowy i służą koordynacji rozwoju przestrzennego w skali ponadlokalnej, z poszanowaniem kompetencji samorządów gminnych w zakresie planowania przestrzennego.

4.7.1. Zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

- Zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego powiatu, obejmującego Puszczę Drawską i Puszczę Barlinecką, doliny Drawy, Iny i Płoni, jeziora, torfowiska oraz korytarze ekologiczne.
- Ochrona najcenniejszych obszarów przyrodniczych, w szczególności Drawieńskiego Parku Narodowego, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów.
- Ograniczanie presji inwestycyjnej na jeziora, doliny rzeczne i kompleksy leśne, zwłaszcza poprzez przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej.
- Poprawa stanu wód powierzchniowych, rozwój retencji oraz zachowanie terenów podmokłych, zadrzewień śródpolnych i zieleni nadwodnej jako elementów zwiększających odporność na zmiany klimatu.
- Uwzględnianie celów środowiskowych JCWP i JCWPd podczas realizacji przedsięwzięć powiatowych mogących oddziaływać na zasoby wodne.
- Uwzględnianie podczas budowy, przebudowy i modernizacji dróg powiatowych rozwiązań służących właściwemu gospodarowaniu wodami opadowymi, ograniczaniu ich szybkiego spływu oraz zmniejszaniu ryzyka lokalnych podtopień.
- Utrzymanie i poprawa funkcjonowania urządzeń odwadniających pozostających w zarządzie powiatu, z uwzględnieniem potrzeb retencji oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

- Uwzględnianie zagrożeń powodziowych i hydrologicznych przy planowaniu oraz realizacji inwestycji powiatowych.

4.7.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego

- Ochrona historycznych układów urbanistycznych Choszczna, Recza, Pełczyc i Drawna oraz charakterystycznych układów zabudowy wiejskiej.
- Zachowanie i właściwe wykorzystanie zabytków, w tym obiektów sakralnych, zespołów rezydencjonalnych, folwarcznych i parkowych oraz dziedzictwa cysterskiego w Bierzwniku.
- Ochrona historycznych panoram miejscowości i krajobrazu kulturowego przed zagospodarowaniem zakłócającym ich charakter.
- Wspieranie adaptacji obiektów zabytkowych do nowych funkcji społecznych, kulturalnych, turystycznych i usługowych.

4.7.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów

- Koncentrowanie nowej zabudowy w istniejących jednostkach osadniczych i ich bezpośrednim sąsiedztwie, z preferencją dla terenów wyposażonych w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.
- Wzmacnianie Choszczna jako głównego ośrodka usług ponadlokalnych oraz utrzymanie funkcji lokalnych ośrodków gminnych: Recza, Pełczyc, Drawna, Bierzwnika i Krzęcina.
- Zachowanie dominującej funkcji rolniczej zachodniej i centralnej części powiatu oraz rozwijanie funkcji turystycznych i rekreacyjnych na obszarach leśno-jeziornych, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska.
- Lokalizowanie nowych terenów działalności gospodarczej przede wszystkim w powiązaniu z istniejącymi ośrodkami osadniczymi, głównymi trasami komunikacyjnymi i dostępną infrastrukturą.

4.7.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

- Preferowanie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w istniejących ośrodkach miejskich, przede wszystkim w Choszcznie, z uwzględnieniem dostępności transportowej.
- Ograniczanie lokalizacji tego rodzaju obiektów na terenach otwartych, poza istniejącymi strukturami osadniczymi oraz uwzględnianie ich wpływu na funkcjonowanie centrów miast i lokalnego handlu.

4.7.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

- Lokalizowanie inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym w miejscach zapewniających możliwie dobrą dostępność mieszkańcom różnych części powiatu, z uwzględnieniem istniejącej sieci usług publicznych.

- Preferowanie modernizacji, rozbudowy i adaptacji istniejących obiektów przed realizacją nowych inwestycji wymagających zajmowania kolejnych terenów.

- Koordynowanie przedsięwzięć infrastrukturalnych i społecznych pomiędzy samorządem powiatowym, gminami oraz właściwymi zarządcami infrastruktury.

4.7.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

- **Transport:** poprawa dostępności zewnętrznej powiatu w powiązaniu z rozwojem drogi S10, modernizacja dróg powiatowych oraz zwiększanie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- **Transport zbiorowy:** wzmacnianie połączeń pomiędzy Choszcznem a pozostałymi ośrodkami gminnymi, poprawa dostępności kolei na liniach nr 351 i 403 oraz rozwój powiązań autobusowych i rowerowych.

- **Infrastruktura techniczna:** modernizacja systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, rozwój infrastruktury energetycznej i telekomunikacyjnej oraz zwiększanie retencji i efektywności energetycznej.

- **Infrastruktura społeczna:** utrzymanie i rozwój usług edukacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych o znaczeniu ponadlokalnym, z uwzględnieniem zmian demograficznych i potrzeb mieszkańców obszarów wiejskich.

4.7.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- Rozwijanie odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem możliwości przyłączenia do sieci elektroenergetycznej oraz ochrony środowiska, krajobrazu i rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

- Preferowanie lokalizacji instalacji fotowoltaicznych na terenach już przekształconych, zdegradowanych lub gruntach o niższej przydatności rolniczej.

- Ograniczanie lokalizacji wielkoskalowych instalacji OZE na obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwzględnianie ich skumulowanego oddziaływania, zwłaszcza na terenach koncentracji energetyki odnawialnej.

4.7.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Preferowanie lokalizacji przedsięwzięć na terenach już przekształconych i wyposażonych w infrastrukturę techniczną, z ograniczaniem zajmowania nowych terenów otwartych.

- Uwzględnianie oddziaływania inwestycji na obszary chronione, jeziora, doliny rzeczne, krajobraz oraz warunki życia mieszkańców, w tym możliwych oddziaływań skumulowanych.

- Unikanie konfliktów przestrzennych pomiędzy działalnością gospodarczą i infrastrukturalną a funkcjami mieszkaniowymi, rolniczymi, turystycznymi i przyrodniczymi.

4.7.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Ochrona gruntów rolnych o wysokiej przydatności produkcyjnej, szczególnie w gminach Choszczno, Pełczyce, Krzęcin i Recz, przed nieuzasadnioną zmianą przeznaczenia.

- Wspieranie rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz działań zwiększających retencję i odporność produkcji rolnej na suszę.

- Zachowanie zwartości kompleksów leśnych Puszczy Drawskiej i Puszczy Barlineckiej oraz ograniczanie ich fragmentacji przez nową zabudowę i infrastrukturę.

- Łączenie gospodarczych, przyrodniczych i rekreacyjnych funkcji lasów, z uwzględnieniem zasad ochrony przyrody.

4.7.10. Zasady zagospodarowania obszarów zdegradowanych i wymagających przekształceń

- Preferowanie ponownego wykorzystania terenów zdegradowanych, nieużytkowanych i poprzemysłowych przed przeznaczaniem nowych terenów otwartych na cele inwestycyjne.

- Wspieranie rewitalizacji historycznych centrów miast, zdegradowanych przestrzeni publicznych oraz adaptacji nieużytkowanych obiektów do nowych funkcji.

- Powiązanie przekształceń przestrzennych z poprawą dostępności usług, modernizacją infrastruktury oraz potrzebami lokalnych społeczności.

4.8. Obszary strategicznej interwencji

4.8.1. Obszary Strategicznej Interwencji określone na poziomie krajowym

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) do obszarów strategicznej interwencji (OSI) zaliczono gminy zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk oraz Polskę Wschodnią. Ich wyznaczenie służy koncentracji wsparcia na obszarach wymagających szczególnej interwencji publicznej, przeciwdziałaniu pogłębianiu się dysproporcji rozwojowych oraz wzmacnianiu spójności terytorialnej kraju.

Powiat choszczeński w całości objęty jest krajowymi OSI, przy czym występują na jego terenie dwie kategorie obszarów strategicznej interwencji.

Do kategorii **miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze** zaliczono Choszczno, pełniące funkcję głównego ośrodka administracyjnego, gospodarczego i usługowego powiatu. Celem interwencji wobec tej kategorii miast jest odbudowa i wzmacnianie ich bazy gospodarczej, rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Istotne znaczenie mają również rozwój usług publicznych, szkolnictwa zawodowego, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, poprawa atrakcyjności osiedleńczej oraz działania na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu.

W przypadku Choszczna szczególnie ważne jest wzmacnianie jego funkcji ponadlokalnych oraz poprawa powiązań transportowych z pozostałymi gminami powiatu i ośrodkami regionalnymi, przede wszystkim Stargardem i Szczecinem. Rozwój miasta jako głównego centrum usługowego i gospodarczego powinien oddziaływać na poprawę warunków rozwoju całego powiatu.

Drugą kategorię krajowych OSI stanowią **gminy zagrożone trwałą marginalizacją**. Zgodnie ze zaktualizowaną listą na okres programowania 2021–2027 do tej kategorii zakwalifikowano pięć gmin powiatu choszczeńskiego: **Bierzwnik, Drawno, Krzęcin, Pełczyce i Recz**.

Obszary te charakteryzują się występowaniem niekorzystnych procesów demograficznych, ograniczoną liczbą miejsc pracy, słabszą aktywnością gospodarczą oraz utrudnionym dostępem do części usług publicznych. Istotnym ograniczeniem ich rozwoju pozostaje również niewystarczająca dostępność transportowa, szczególnie w odniesieniu do większych ośrodków miejskich i regionalnych rynków pracy.

Główne kierunki interwencji obejmują wzmacnianie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości, poprawę dostępności transportowej, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, zwiększanie dostępności usług publicznych oraz wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwojowych. W przypadku powiatu choszczeńskiego szczególne znaczenie mają rolnictwo, gospodarka leśna, turystyka i rekreacja oraz odnawialne źródła energii.

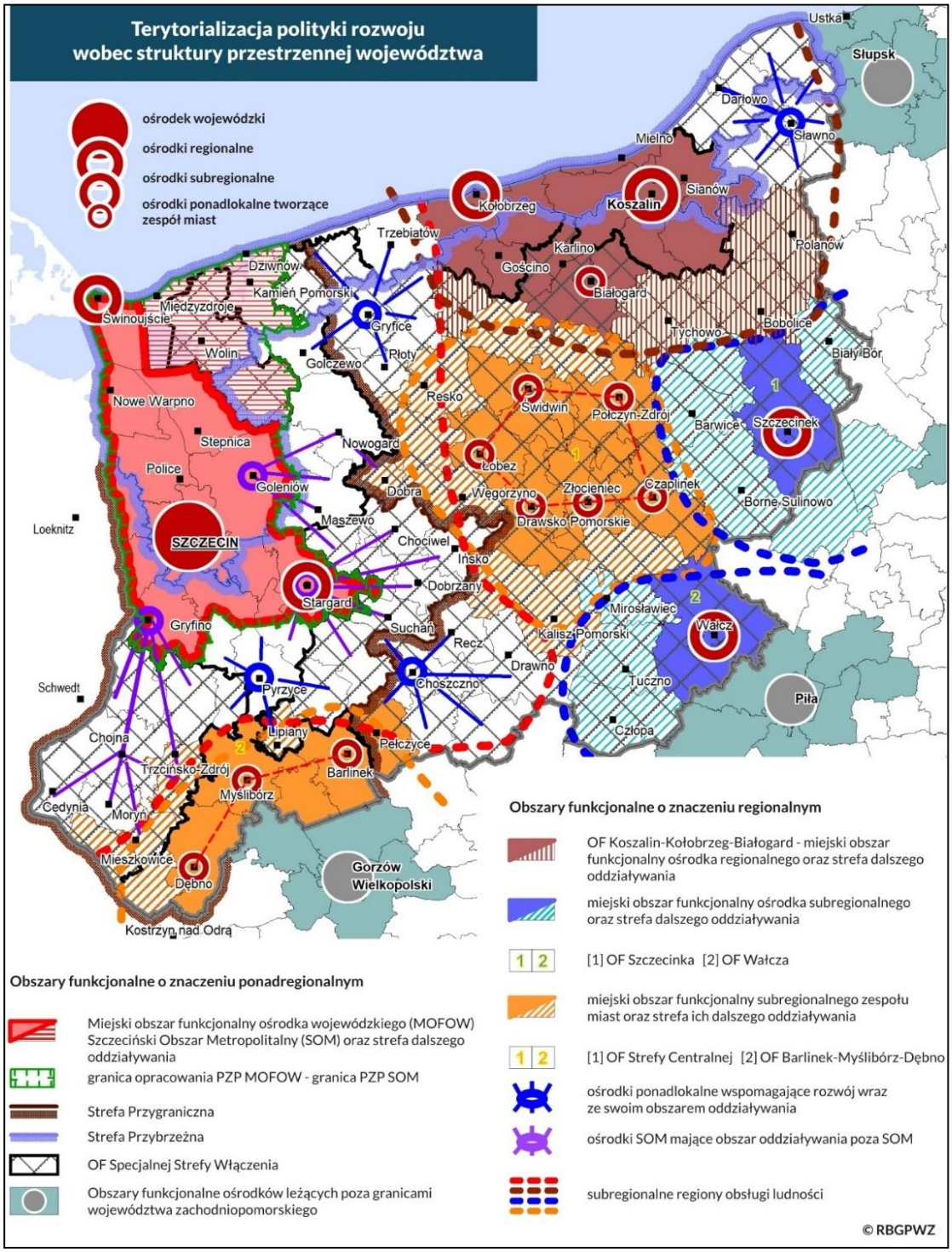
Objęcie wszystkich gmin powiatu krajowymi OSI wskazuje na potrzebę prowadzenia zintegrowanej polityki rozwoju, łączącej wzmacnianie Choszczna jako głównego ośrodka ponadlokalnego z działaniami służącymi poprawie warunków rozwoju pozostałych gmin.

4.8.2. Obszary strategicznej interwencji określone na poziomie wojewódzkim

W *Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030*, przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego nr VIII/100/19 z dnia 28 czerwca 2019 r., identyfikację obszarów strategicznej interwencji powiązano z obszarami funkcjonalnymi określonymi w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego*.

Z punktu widzenia powiatu choszczeńskiego szczególne znaczenie ma **Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Włączenia (SSW)**, obejmujący tereny wymagające wsparcia procesów rozwojowych ze względu na kumulację niekorzystnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz ograniczenia przestrzenne i infrastrukturalne (rys. 6).

Ryc. 6. Obszary funkcjonalne województwa zachodniopomorskiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Specjalna Strefa Włączenia obejmuje przede wszystkim obszary wiejskie i małe miasta położone poza głównymi ośrodkami wzrostu gospodarczego województwa. Charakteryzują się one znacznym udziałem gruntów rolnych i leśnych, niekorzystnymi procesami demograficznymi, ograniczoną liczbą miejsc pracy oraz słabszą dostępnością komunikacyjną

i usługową. Jednocześnie dysponują istotnymi zasobami przyrodniczymi, krajobrazowymi i kulturowymi, które mogą stanowić podstawę rozwoju lokalnej gospodarki.

Do najważniejszych kierunków interwencji przewidzianych dla Specjalnej Strefy Włączenia należą:

- **Wzmacnianie lokalnej gospodarki** – rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy, wspieranie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.
- **Poprawa dostępności usług publicznych** – rozwój usług zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych, w tym opieki nad dziećmi i osobami starszymi.
- **Rozwój infrastruktury i dostępności cyfrowej** – poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu, rozwój usług cyfrowych i możliwości pracy zdalnej.
- **Wykorzystanie lokalnych potencjałów gospodarczych** – rozwój rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego, biogospodarki i odnawialnych źródeł energii.
- **Rozwój turystyki i rekreacji** – wykorzystanie zasobów przyrodniczych, pojezierzy i dziedzictwa kulturowego oraz rozwój infrastruktury turystyki aktywnej.
- **Poprawa dostępności transportowej** – wzmacnianie powiązań komunikacyjnych z regionalnymi i subregionalnymi ośrodkami rozwoju.

Wymienione kierunki interwencji odpowiadają w znacznym stopniu potrzebom i potencjałom powiatu choszczeńskiego. Szczególne znaczenie mają poprawa dostępności transportowej i usług publicznych, wzmacnianie lokalnego rynku pracy oraz wykorzystanie zasobów rolniczych, leśnych i przyrodniczych.

W zachodniej i centralnej części powiatu istotne możliwości rozwojowe związane są z rolnictwem, przetwórstwem rolno-spożywczym i odnawialnymi źródłami energii, natomiast we wschodniej i południowo-wschodniej części większe znaczenie mają zasoby leśne, jeziora oraz funkcje turystyczne i rekreacyjne.

Uwzględnienie kierunków interwencji przewidzianych dla Specjalnej Strefy Włączenia powinno służyć wzmacnianiu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej powiatu, w szczególności poprzez poprawę dostępności usług ponadlokalnych, rozwój infrastruktury transportowej oraz wspieranie przedsięwzięć realizowanych we współpracy samorządu powiatowego i gmin.

4.8.3. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla powiatu choszczeńskiego

W Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego **nie wyznacza się dodatkowych obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym**. Przyjęcie takiego rozwiązania wynika z ponadlokalnego charakteru zadań samorządu powiatowego, zbieżności problemów rozwojowych poszczególnych gmin oraz objęcia całego powiatu krajowymi obszarami strategicznej interwencji.

Najważniejsze wyzwania, obejmujące niekorzystne procesy demograficzne, ograniczenia lokalnego rynku pracy, zróżnicowaną dostępność transportową oraz potrzebę utrzymania i rozwoju usług publicznych, mają charakter ponadgminny. Ich rozwiązywanie wymaga zatem podejmowania skoordynowanych działań w skali całego powiatu.

Brak wyznaczenia lokalnych OSI nie oznacza jednak tego samego zakresu interwencji na całym obszarze. Realizacja przedsięwzięć strategicznych będzie uwzględniać zróżnicowanie potrzeb i potencjałów poszczególnych gmin oraz ich funkcji w strukturze osadniczej i gospodarczej powiatu.

Przyjęte podejście zakłada prowadzenie spójnej polityki rozwoju całego powiatu, opartej na współpracy samorządu powiatowego z gminami i pozostałymi partnerami, przy koncentracji działań na przedsięwzięciach przynoszących ponadlokalne efekty rozwojowe.

5. Wdrażanie strategii

5.1. System zarządzania wdrażaniem strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2026–2036 określa cele i kierunki działań, które będą stanowiły podstawę planowania przedsięwzięć rozwojowych powiatu. Jej realizacja będzie prowadzona w ramach obowiązujących kompetencji samorządu powiatowego, z wykorzystaniem istniejącej struktury organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Choszcznie oraz jednostek organizacyjnych powiatu. Ważnym elementem wdrażania Strategii będzie współpraca z samorządami gminnymi, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami i organizacjami społecznymi, szczególnie w przypadku przedsięwzięć wykraczających poza bezpośrednie zadania powiatu.

Za wdrażanie Strategii odpowiada Zarząd Powiatu jako organ wykonawczy powiatu. Do jego zadań należy:

- określanie priorytetów realizacyjnych,
- podejmowanie decyzji dotyczących przygotowania i prowadzenia przedsięwzięć,
- zapewnianie współpracy między jednostkami powiatowymi oraz
- przedstawianie Radzie Powiatu projektów uchwał niezbędnych do realizacji przyjętych celów.

Starosta Choszczeński, kierując bieżącymi sprawami powiatu i organizując pracę Starostwa, zapewnia współdziałanie komórek organizacyjnych i jednostek uczestniczących we wdrażaniu Strategii.

Rada Powiatu, w ramach swoich ustawowych kompetencji, rozpatruje informacje o realizacji Strategii oraz podejmuje decyzje dotyczące kierunków działania Zarządu, budżetu powiatu i wieloletniej prognozy finansowej. Do jej właściwości należy również podejmowanie uchwał w sprawie zmian Strategii. Istotnym elementem oceny postępów będzie coroczne rozpatrywanie raportu o stanie powiatu, obejmującego między innymi informacje o realizacji przyjętych polityk, programów i strategii.

Funkcję koordynującą wdrażanie Strategii pełnić będzie Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego.

Do jego zadań należeć będzie w szczególności:

- gromadzenie informacji o przedsięwzięciach realizowanych w ramach poszczególnych celów i kierunków działań,
- monitorowanie postępów i osiąganych wskaźników,
- rozpoznawanie możliwości finansowania zewnętrznego oraz
- przygotowywanie okresowych informacji o realizacji Strategii na potrzeby Zarządu Powiatu.

Wydział będzie również koordynował prace związane z przeglądem i ewentualną aktualizacją dokumentu.

Bezpośrednia realizacja przedsięwzięć należeć będzie do właściwych komórek organizacyjnych Starostwa, jednostek organizacyjnych powiatu oraz innych podmiotów uczestniczących we wdrażaniu Strategii, zgodnie z ich kompetencjami i zakresem odpowiedzialności. Dotyczy to w szczególności działań prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zarząd Dróg, placówki oświatowe oraz podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia. Jednostki odpowiedzialne za poszczególne przedsięwzięcia będą przygotowywać i prowadzić zadania, monitorować ich wykonanie oraz przekazywać Wydziałowi Inwestycji i Zamówień Publicznych informacje niezbędne do oceny postępów realizacji Strategii.

Realizacja celów strategicznych będzie powiązana z corocznym planowaniem budżetowym oraz wieloletnią prognozą finansową powiatu. Przy wyborze przedsięwzięć do realizacji zostaną uwzględnione takie zagadnienia jak znaczenie dla mieszkańców, zakres potrzeb, możliwości organizacyjne i finansowe oraz koszty późniejszego utrzymania powstałej infrastruktury i realizowanych usług. We współpracy z Wydziałem Budżetowo-Finansowym i Skarbnikiem Powiatu, zgodnie z obowiązującymi procedurami, zostaną przygotowane plany finansowe oraz zabezpieczone środki na realizację poszczególnych zadań. Istotnym źródłem finansowania przedsięwzięć będą również środki krajowe i europejskie oraz środki pozyskiwane w ramach projektów partnerskich.

Ze względu na ponadlokalny charakter wielu problemów rozwojowych szczególne znaczenie będzie miała współpraca z samorządami gminnymi powiatu choszczeńskiego. Współpraca obejmie przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące transportu, infrastruktury drogowej, dostępności usług publicznych, rynku pracy, turystyki i ochrony środowiska. Zakres udziału poszczególnych partnerów będzie ustalany stosownie do charakteru przedsięwzięcia, ich kompetencji oraz możliwości organizacyjnych i finansowych. W realizację wybranych działań będą mogły włączać się również organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i inne instytucje działające na terenie powiatu.

5.2. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Realizacja długofalowych celów i kierunków działań będzie następować między innymi poprzez programy, plany i inne dokumenty sektorowe, określające szczegółowy zakres przedsięwzięć w poszczególnych dziedzinach działalności powiatu.

Dokumenty te powinny pozostawać spójne z celami Strategii, przy zachowaniu wymogów wynikających z przepisów regulujących ich opracowywanie, uchwalanie i realizację. Dotyczy to zarówno dokumentów wymaganych ustawowo, jak i programów oraz planów przygotowywanych z inicjatywy samorządu powiatowego.

W szczególności spójność ze Strategią powinna być zapewniona w dokumentach dotyczących polityki społecznej, pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy domowej, wspierania osób z niepełnosprawnościami, ochrony środowiska, opieki nad zabytkami oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. W tym zakresie powiat choszczeński posiada już dokumenty, które należy uwzględnić przy wdrażaniu nowej strategii. Są to między innymi:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2026–2031, przyjęta 11 grudnia 2025 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2025–2030, przyjęty 11 grudnia 2025 r.,
- Roczny program współpracy powiatu z organizacjami pozarządowymi, przewidziany w art. 5a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ustalenia Strategii powinny być również uwzględniane przy przygotowywaniu wieloletnich planów inwestycyjnych, programów modernizacji infrastruktury drogowej oraz przedsięwzięć dotyczących edukacji, rynku pracy, transportu publicznego i ochrony zdrowia.

Przy opracowywaniu i aktualizacji dokumentów sektorowych należy w szczególności:

- zapewnić zgodność proponowanych działań z celami i kierunkami Strategii, z uwzględnieniem ustawowych zadań i kompetencji powiatu,
- uwzględniać aktualne potrzeby mieszkańców i zróżnicowanie sytuacji samorządów gminnych powiatu, zwłaszcza w zakresie dostępności usług publicznych, transportu i infrastruktury,
- określać konkretne przedsięwzięcia, podmioty odpowiedzialne oraz przewidywane rezultaty, a tam, gdzie jest to uzasadnione, również mierzalne wskaźniki i sposób ich monitorowania,
- wskazywać możliwości finansowania planowanych działań, z uwzględnieniem budżetu powiatu, wieloletniej prognozy finansowej oraz dostępnych środków zewnętrznych,

- uwzględniać dostępność usług dla osób ze szczególnymi potrzebami, ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu, odpowiednio do zakresu danego dokumentu,
- podejmować współpracę z gminami i innymi partnerami, jeżeli charakter planowanych przedsięwzięć wykracza poza możliwości lub kompetencje samorządu powiatowego.

Dokumenty sektorowe obowiązujące w dniu przyjęcia Strategii zachowują swoją ważność. Ich zgodność z celami rozwoju powiatu powinna być analizowana przy kolejnych aktualizacjach oraz podczas przygotowywania nowych programów i planów.

Za zapewnienie spójności merytorycznej poszczególnych dokumentów ze Strategią odpowiadać będą właściwe komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, zgodnie z zakresem realizowanych zadań.
Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Choszcznie, jako komórka koordynująca wdrażanie Strategii, będzie uczestniczył w ocenie powiązań dokumentów sektorowych z przyjętymi celami i kierunkami rozwoju powiatu.

6. Monitorowanie i ewaluacja strategii

Monitorowanie i ewaluacja Strategii rozwoju powiatu będą służyły ocenie postępów w realizacji przyjętych celów i kierunków działań oraz identyfikowaniu problemów, które mogą wpływać na osiąganie zakładanych rezultatów. Wyniki tych procesów zostaną wykorzystane przy planowaniu kolejnych przedsięwzięć, ustalaniu priorytetów inwestycyjnych, przygotowywaniu budżetu i wieloletniej prognozy finansowej powiatu oraz podejmowaniu decyzji o ewentualnej aktualizacji Strategii.

Monitoring, będzie prowadzony corocznie i obejmie trzy wzajemnie powiązane obszary:

- **rzeczowy** - dotyczący stanu realizacji przedsięwzięć, osiągniętych rezultatów, zgodności z harmonogramami oraz występujących opóźnień i problemów;
- **finansowy** - obejmujący nakłady poniesione na realizację przedsięwzięć, wykorzystanie środków własnych i zewnętrznych oraz powiązanie realizowanych zadań z budżetem i wieloletnią prognozą finansową;
- **strategiczny** - służący ocenie zmian zachodzących w powiecie oraz stopnia realizacji przyjętych celów i kierunków działań.

Podstawowym narzędziem monitorowania są wskaźniki określone w Strategii, uzupełniane informacjami o realizowanych przedsięwzięciach. W ocenie postępów wykorzystywane będą wskaźniki produktu, przedstawiające bezpośrednie efekty działań, wskaźniki rezultatu, odnoszące się do uzyskiwanych zmian oraz wskaźniki kontekstowe, pochodzące ze źródeł zewnętrznych, obrazujące sytuację społeczno-gospodarczą, przestrzenną i środowiskową powiatu.

Wartości wskaźników zostaną poddane analizie w odniesieniu do przyjętego poziomu bazowego, wartości z poprzednich lat oraz zakładanych wartości docelowych. W miarę dostępności danych pod uwagę zostanie wzięte również zróżnicowanie sytuacji poszczególnych gmin powiatu. W procesie monitorowania zostaną wykorzystane przede wszystkim dane statystyki publicznej, sprawozdawczość jednostek powiatowych oraz informacje pochodzące od podmiotów współrealizujących przedsięwzięcia.
Dla wskaźników, których wartości nie są dostępne w danym roku, przyjmowane będą najnowsze opublikowane dane, ze wskazaniem okresu, którego dotyczą.

Jednym z istotnych źródeł wiedzy w procesie monitorowania stanie się również rozpoznawanie przyczyn zachodzących zmian, w tym czynników niezależnych od samorządu powiatowego, takich jak sytuacja gospodarcza, zmiany demograficzne czy dostępność finansowania zewnętrznego.

Za koordynację procesu monitorowania i ewaluacji Strategii odpowiada Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych**.** Do jego głównych zadań należy gromadzenie i analiza informacji przekazywanych przez właściwe komórki organizacyjne Starostwa, jednostki organizacyjne powiatu oraz inne podmioty uczestniczące w realizacji przedsięwzięć.

Wyniki monitorowania zostaną przedstawiane Zarządowi Powiatu w formie corocznego podsumowania, obejmującego postępy rzeczowe i finansowe, zmiany wartości wskaźników oraz najważniejsze problemy i potrzeby dotyczące dalszej realizacji Strategii.

Coroczny monitoring jest powiązany z przygotowywaniem raportu o stanie powiatu, który zgodnie z art. 30a ustawy o samorządzie powiatowym Zarząd Powiatu przedstawia Radzie Powiatu do 31 maja każdego roku. Raport obejmuje podsumowanie działalności Zarządu w poprzednim roku, w tym realizację polityk, programów i strategii. Informacje uzyskane w ramach monitoringu staną się podstawą części raportu dotyczącej realizacji Strategii.

Ewaluacja strategii

Ewaluacja Strategii ma służyć okresowej ocenie realizacji przyjętych zapisów dokumentu. W odróżnieniu od corocznego monitoringu pozwoli ustalić stopień wykonania zaplanowanych działań, ich skuteczność oraz relację osiągniętych efektów do poniesionych nakładów.

Ewaluacja nakierowana jest przede wszystkim na ocenę trafności przyjętych celów i kierunków działań wobec rozpoznanych potrzeb rozwojowych, skuteczności realizowanych przedsięwzięć, efektywności wykorzystania środków, użyteczności uzyskanych rezultatów oraz możliwości utrzymania osiągniętych efektów w dłuższej perspektywie czasu.

Przewiduje się przeprowadzenie dwóch etapów ewaluacji:

- ewaluacja śródokresowa (w 2032 r.), obejmująca realizację Strategii do końca 2031 r. Jej celem będzie ocena dotychczasowych postępów, aktualności przyjętych celów i kierunków działań oraz skuteczności stosowanych rozwiązań organizacyjnych i finansowych. Wyniki ewaluacji pozwolą wskazać potrzebne korekty w sposobie wdrażania Strategii na pozostały okres jej obowiązywania.
- ewaluacja końcowa (w 2037 r.), obejmująca cały okres realizacji Strategii na lata 2026-2036. Jej zadaniem będzie podsumowanie osiągniętych rezultatów, ocena stopnia realizacji celów oraz wskazanie problemów, których nie udało się rozwiązać. Wnioski z ewaluacji końcowej zostaną wykorzystane przy przygotowywaniu kolejnego dokumentu strategicznego powiatu.

Ewaluacja będzie oparta na analizie danych statystycznych, wskaźników monitorowania, sprawozdań z realizacji przedsięwzięć, dokumentów finansowych oraz programów sektorowych. W uzasadnionych przypadkach mogą zostać przeprowadzone badania opinii mieszkańców, wywiady lub spotkania z przedstawicielami jednostek powiatowych, gmin,

organizacji społecznych i przedsiębiorców. Ocena zmian sytuacji powiatu może również obejmować porównania z województwem zachodniopomorskim i powiatami o zbliżonych uwarunkowaniach rozwojowych.

Za organizację procesu ewaluacji odpowiada Zarząd Powiatu, przy wsparciu Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych. W zależności od zakresu oceny i możliwości organizacyjnych powiatu ewaluacja może być przeprowadzona z wykorzystaniem zasobów własnych lub przy udziale ekspertów zewnętrznych.

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu. Staną się podstawą do oceny zasadności kontynuowania, modyfikowania lub uzupełniania przyjętych kierunków działań.

Wykorzystanie wyników monitorowania i ewaluacji

Wnioski z monitorowania i ewaluacji zostaną uwzględniane przy przygotowywaniu kolejnych przedsięwzięć oraz aktualizacji dokumentów wykonawczych. Mogą również uzasadniać zmianę priorytetów inwestycyjnych, sposobu organizacji usług publicznych, harmonogramów realizacji działań lub przyjętych rozwiązań finansowych.

W przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych lub prawnych Zarząd Powiatu może zainicjować aktualizację Strategii. Dotyczy to również sytuacji, w której wyniki monitorowania i ewaluacji wykażą, że przyjęte kierunki działań nie odpowiadają już w wystarczającym stopniu potrzebom mieszkańców lub możliwościom samorządu.

Decyzje dotyczące zmian Strategii zostaną podjęte przez właściwe organy powiatu, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Udostępnienie wyników monitorowania i ewaluacji mieszkańcom zapewni możliwość zapoznania się z postępami realizacji przyjętych celów i osiągniętych rezultatów.

7. Proces zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych

W proces opracowania Strategii rozwoju powiatu zaangażowano również partnerów społecznych i gospodarczych, uwzględniając opinie mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych środowisk społecznych, gospodarczych i administracji publicznej. Wymienione grupy przedstawiły opinie na temat oceny warunków życia, najważniejszych problemów oraz oczekiwań dotyczących przyszłego rozwoju powiatu.

Podstawowym narzędziem udziału społecznego stały się badania ankietowe mieszkańców i lokalnych liderów.

Badanie opinii mieszkańców przeprowadzono w okresie od 23 lipca do 2 grudnia 2025 r. Zebrano 109 ankiet dotyczących jakości życia, rynku pracy, dostępności usług publicznych, infrastruktury oraz oczekiwanych kierunków rozwoju. Uczestnicy mogli również samodzielnie wskazać problemy, które ich zdaniem najbardziej utrudniają codzienne funkcjonowanie w powiecie. Wśród respondentów przeważali mieszkańcy gminy Choszczno, z której pochodziło 67,0% odpowiedzi. Pozostałe gminy były reprezentowane w znacznie mniejszym stopniu. Wyniki badania stanowią źródło wiedzy o doświadczeniach i oczekiwaniach jego uczestników.

Badanie opinii lokalnych liderów zostało przeprowadzone w okresie od 8 lipca do 18 sierpnia 2026 r. Uczestniczyło w nim 38 osób reprezentujących cztery środowiska: administrację publiczną, organizacje pozarządowe i lokalnych społeczników, sektor gospodarczy oraz liderów kreujących lokalną opinię publiczną. Badanie dotyczyło sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu, funkcjonowania usług publicznych, infrastruktury, aktywności społecznej oraz pożądanych kierunków działań.

Wyniki obu badań wykorzystano w diagnozie do identyfikacji najważniejszych problemów, potencjałów i potrzeb rozwojowych powiatu. Pozwoliły one uzupełnić dane statystyczne o opinie osób korzystających z lokalnych usług, prowadzących działalność gospodarczą oraz zaangażowanych w życie społeczne.

Jednym z elementów prac nad dokumentem był **warsztat strategiczny** przeprowadzony 14 września 2026 r. Spotkanie miało charakter otwarty i było skierowane do mieszkańców, przedstawicieli organizacji społecznych, instytucji publicznych, przedsiębiorców oraz lokalnych liderów.

Podczas warsztatu dyskutowano o najważniejszych problemach i potencjałach rozwojowych powiatu, jego mocnych stronach oraz potrzebach mieszkańców. Przedmiotem prac były również założenia wizji oraz cele i kierunki rozwoju powiatu. Warsztat umożliwił uzupełnienie wyników badań ankietowych o informacje i propozycje zgłoszone podczas spotkania.

Konsultacje społeczne projektu strategii

Procedurę przygotowania Strategii, w tym zasady i harmonogram konsultacji społecznych, określa uchwała nr XI/137/2025 Rady Powiatu Choszczeńskiego z dnia 11 grudnia 2025 r., zmieniona uchwałą nr XVI/191/2026 z dnia 17 września 2026 r.

W przyjętym trybie prac przewidziano udział interesariuszy w warsztatach strategicznych oraz konsultacje projektu Strategii z mieszkańcami powiatu, samorządami gminnymi i lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi.

Celem konsultacji projektu dokumentu jest zebranie uwag dotyczących proponowanych celów strategicznych, kierunków działań i rozwiązań wdrożeniowych. Szczególne znaczenie ma umożliwienie udziału przedstawicielom wszystkich gmin tworzących powiat choszczeński, ponieważ problemy rozwojowe oraz potrzeby mieszkańców są zróżnicowane terytorialnie.

Udział partnerów na etapie wdrażania i oceny strategii

Udział mieszkańców i partnerów społeczno-gospodarczych nie powinien kończyć się wraz z przyjęciem Strategii. Współpraca będzie kontynuowana podczas przygotowywania i realizacji przedsięwzięć, monitorowania ich efektów oraz ewentualnej aktualizacji dokumentu.

Szczególne znaczenie będzie miała współpraca powiatu z samorządami gminnymi, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w obszarze edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i turystyki. Pozwoli to na podejmowanie inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców, w tym działań wymagających współpracy kilku samorządów lub instytucji. Zakres zaangażowania poszczególnych partnerów będzie zależał od charakteru przedsięwzięcia, ich kompetencji i możliwości organizacyjnych.

Ważnym elementem udziału społecznego będzie także udostępnianie mieszkańcom informacji o postępach realizacji Strategii, osiąganych rezultatach i planowanych przedsięwzięciach. Wnioski zgłaszane przez mieszkańców i partnerów będą mogły być uwzględniane podczas okresowej oceny realizacji dokumentu oraz przygotowywania jego aktualizacji.

8. Źródła finansowania strategii

Realizacja Strategii rozwoju powiatu będzie finansowana ze środków budżetu powiatu oraz pozyskiwanych środków zewnętrznych, w tym funduszy krajowych i europejskich.
W przypadku przedsięwzięć ponadlokalnych istotne będzie również współfinansowanie działań przez samorządy gminne i innych partnerów.

Strategia obejmuje zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, przede wszystkim związane z modernizacją dróg i infrastruktury publicznej, jak również działania dotyczące rynku pracy, edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, transportu i ochrony środowiska. Zakres ich realizacji będzie zależał od możliwości finansowych powiatu, dostępności dofinansowania oraz przygotowania projektów do realizacji.

Podstawowym źródłem finansowania są środki budżetu powiatu choszczeńskiego, które zostaną przeznaczone na realizację zadań własnych powiatu, finansowanie inwestycji oraz zapewnienie wkładu własnego do przedsięwzięć współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Do najważniejszych potencjalnych źródeł finansowania zewnętrznego należą:

- Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021–2027 – regionalny program finansujący m.in. przedsięwzięcia dotyczące edukacji, rynku pracy, włączenia społecznego, dostępności usług, ochrony środowiska i infrastruktury, zgodnie z zakresem poszczególnych działań programu.

- Programy krajowe funduszy europejskich, w szczególności Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC), umożliwiające finansowanie wybranych przedsięwzięć społecznych, edukacyjnych, środowiskowych, infrastrukturalnych i cyfrowych.

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - stanowiący jedno z podstawowych źródeł dofinansowania budowy, przebudowy i remontów dróg powiatowych oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej - umożliwiający dofinansowanie funkcjonowania połączeń autobusowych organizowanych przez uprawnione jednostki samorządu terytorialnego.

- Środki państwowych funduszy celowych oraz programów krajowych, w tym Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także programów właściwych ministerstw, przeznaczonych m.in. na aktywizację zawodową, rehabilitację społeczną i zawodową, edukację, pomoc społeczną oraz wsparcie rodzin.

- Środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - przeznaczone na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej i adaptacji do zmian klimatu.

- Środki samorządów i innych partnerów - w szczególności budżety gmin powiatu choszczeńskiego, środki samorządu województwa, organizacji pozarządowych i podmiotów prywatnych, wykorzystywane do wspólnej realizacji przedsięwzięć na podstawie odpowiednich porozumień, umów lub innych form współpracy.

Uzupełniającym źródłem finansowania inwestycji mogą się stać m.in. kredyty i pożyczki. Korzystanie z instrumentów zwrotnych będzie uzależnione od zdolności powiatu do obsługi zobowiązań oraz zachowania ustawowych reguł zadłużenia. W uzasadnionych przypadkach możliwa będzie również realizacja przedsięwzięć we współpracy z podmiotami prywatnymi, w tym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, po ocenie jej zasadności prawnej, ekonomicznej i organizacyjnej.

Przy ustalaniu kolejności realizacji przedsięwzięć uwzględniane będą ich znaczenie dla osiągania celów strategicznych, pilność potrzeb mieszkańców, możliwości uzyskania dofinansowania, koszty realizacji oraz późniejszego utrzymania infrastruktury i usług.

Ze względu na perspektywę obowiązywania Strategii do 2036 r. katalog źródeł finansowania ma charakter otwarty. Programy europejskie na lata 2021-2027 mogą stanowić źródło dofinansowania realizacji przedsięwzięć w początkowym okresie obowiązywania Strategii, natomiast w kolejnych latach system finansowania przedsięwzięć strategicznych uwzględniać będzie instrumenty przewidziane w kolejnych perspektywach finansowych Unii Europejskiej oraz zmiany w krajowym systemie finansowania samorządów.

Za przygotowanie i realizację przedsięwzięć oraz pozyskiwanie środków będą odpowiadały właściwe komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne powiatu, zgodnie z zakresem swoich zadań. Koordynacja tych działań w odniesieniu do realizacji Strategii należeć będzie do Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego, we współpracy z Wydziałem Budżetowo-Finansowym, Skarbnikiem Powiatu oraz pozostałymi jednostkami uczestniczącymi we wdrażaniu Strategii.

9. Wykazy i spisy

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Położenie powiatu choszczeńskiego 9
Ryc. 2. Struktura miast w otoczeniu powiatu choszczeńskiego 52
Ryc. 3. Formy ochrony przyrody 55
Ryc. 4. Klasy pokrycia terenu 56
Ryc. 5. Model funkcjonalno-przestrzenny powiatu choszczeńskiego 63
Ryc. 6. Obszary funkcjonalne województwa zachodniopomorskiego 71

SPIS TABEL

Tabela 1. Cel strategiczny nr 1 26
Tabela 2. Cel strategiczny nr 2 31
Tabela 3. Cel strategiczny nr 3 36
Tabela 4. Cel strategiczny nr 4 40
Tabela 5. Cel strategiczny nr 5 45
Tabela 6. Rezultaty strategiczne poszczególnych celów i ich wskaźniki 49